

Vlaams
Parlement

vergadering **C297 – CUL36**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 30 juni 2011

INHOUD

Interpellatie van de heer Jean-Jacques De Gucht tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de correcte toepassing van het decreet tot regeling van de rechtspositie van het statutair en contractueel personeel van het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor - 184 (2010-2011)	
Interpellatie van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de financiële problemen van het VRO-VRK (Brussels Philharmonic) als gevolg van een betwistbare toepassing van het decreet tot regeling van de rechtspositie van het statutair en contractueel personeel van het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor van 13 april 1999 - 185 (2010-2011)	3
Met redenen omklede motie	8
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Topstukkendecreet en de aankoop van 'De baden van Oostende' van James Ensor - 2428 (2010-2011)	8
Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap - 2471 (2010-2011)	10
Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de mogelijke gevolgen van de besparingswoede in Nederland voor de Vlaamse cultuurinstellingen - 2512 (2010-2011)	16
Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het vertrek van de collectie-Daled naar het MoMA in New York - 2513 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aankoop van de waardevolle kunstcollectie van Daled door het MoMA in New York - 2515 (2010-2011)	
Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de collectie van Herman Daled - 2560 (2010-2011)	20
Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opvolging van een motie aangaande het repertoiretheater - 2597 (2010-2011)	29
Vraag om uitleg van de heer Jean-Jacques De Gucht tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opname van werken uit de collectie van Dexia in de lijst van werken zoals bedoeld in het Topstukkendecreet - 2598 (2010-2011)	31
■	

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Interpellatie van de heer Jean-Jacques De Gucht tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de correcte toepassing van het decreet tot regeling van de rechtspositie van het statutair en contractueel personeel van het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor - 184 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de financiële problemen van het VRO-VRK (Brussels Philharmonic) als gevolg van een betwistbare toepassing van het decreet tot regeling van de rechtspositie van het statutair en contractueel personeel van het VRT-Filharmonisch orkest en het VRT-koor van 13 april 1999 - 185 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Voorzitter, u hebt het over gelijkkluidende vragen. Zo ziet u maar dat er in deze assemblee toch nog partijen zijn die proberen een gelijklopend signaal te laten horen in bepaalde dossiers.

Minister, in 1998 werden het omroeporkest en het omroepkoor ondergebracht in een zelfstandige vzw. Dit werd decretaal vastgelegd in het zogenaamde Verzelfstandigings-decreet. Dit bevat duidelijke regels waarbinnen verrekeningen moeten gebeuren tussen de VRT en de vzw. Er is echter een grote discrepantie tussen het beschikbare geld na afname van de VRT-claim. Deze factuur wordt immers rechtstreeks doorgeschoven naar de Vlaamse Regering, waardoor de vzw minder middelen heeft om haar personeelsbestand op peil te houden.

Van de 89 orkestleden waarmee men destijds is gestart, blijven nog 80 leden over. Ook het koor stelt het vandaag met één personeelslid minder, 24 in plaats van 25. De organisatie kan het hoofd enkel boven water houden door een streng loopbaanbeleid op het vlak van de contractuelen. De kostprijs van het eigen personeel is laag, maar de kostprijs van de statutairen is bijzonder hoog. Dit heeft een enorme loonkloof tot gevolg.

Daarbij komt nu ook nog eens dat het probleem van enkele langdurige zieken zwaar begint te wegen op de eigen middelen. Het klopt dat de middelen voor de vzw in loop der jaren gestegen zijn, maar die worden bijna exclusief aangewend voor de stijgende loonkost van de VRT. De vzw ziet hier maar weinig van.

Wat cijfermateriaal maakt een en ander duidelijk. Tussen 2001 en 2011 is de totale subsidie gestegen met 1.444.241 euro. Dit komt neer op een jaarlijkse groei van 2 procent, al moet gezegd worden dat de grootste inhaalbeweging in 2008 plaatsvond. Ook tussen 2001 en 2011 zijn de beschikbare werkingsmiddelen met 152.442 euro gestegen. Dat is een stijging van iets meer dan 2 procent per jaar. Maar de kost van de statutaire personeelsleden steeg met 21.208 euro per persoon. Een jaarlijkse groei van 4 procent, dubbel zo snel in vergelijking met de stijging van de subsidies.

De kostprijs daarentegen van de contractuele personeelsleden steeg met 6.678 euro, lager dan een jaarlijkse indexering van 2 procent. De kost van statutairen groeit met andere woorden bijna drie maal zo snel in vergelijking met de contractuele collega's. Belangrijke kanttekening is ook dat een groot deel van de contractuele leden die werden vervangen, tot de duurdere personeelscategorie behoorden. Hieruit kan worden geconcludeerd dat een grote kost voor de VRT kwam te vervallen, maar een grotere kost bij de vzw kwam te liggen.

Minister, erkent u dat er zich een probleem stelt op het vlak van financiële middelen voor de vzw? Ondanks de grote artistieke kwaliteiten dreigen zich bestuurlijke problemen voor te doen. Op welke manier gaat u dit dossier aanpakken, met welke timing en met welke middelen? Zijn er gesprekken tussen u en uw collega Lieten wat de relatie met de VRT

betreft? Doordat die laatste de factuur toch maar doorschuift, zitten ze als het ware in een zetel, ten koste van de vzw. Wordt met andere woorden het decreet wel correct toegepast? Uw voorganger, Bert Anciaux, heeft enkele jaren geleden een ad-hocmaatregel genomen. Waarom wordt er niet gekozen voor een correcte en meer actuele decretale verankering van de oplossing? Dit zou u als minister versterken in uw beleid voor de verschillende organisaties.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: De thematiek is niet nieuw, maar is al 11 jaar oud. Hij komt voort uit de nasleep van het decreet en de afsplitsing van het orkestkoor van de VRT. Er is niets nieuws onder de zon. Alleen werd het in het verleden meestal gecompenseerd via een extra subsidie voor het Vlaams Radio Orkest (VRO) en het Vlaams Radio Koor (VRK). Daardoor werd de discussie eigenlijk altijd vooruitgeschoven.

Dit jaar zou de situatie echter leiden tot een structureel tekort van 980.000 euro op het budget van het VRO-VRK. Door besparingen zouden ze dat tot tweederde van dat bedrag, namelijk 670.000 euro kunnen terugbrengen. Het blijft echter een belangrijke kostendrijver in dat verlies van het VRO-VRK.

Volgens de documenten van het VRO-VRK bestaan die 980.000 euro kosten uit 350.000 euro pensioenlasten, 170.000 euro gezondheidskosten en 150.000 euro loonsverhogingen. Zo kom je tot die tweederde van het geschatte verlies, namelijk 670.000 euro.

Volgens het VRO-VRK worden een aantal kosten tweemaal aangerekend. Het probleem is dat je dat niet weet, omdat de VRT in het verleden nooit gedetailleerde kostenstaten heeft gegeven van wat werd aangerekend. Daardoor was het eigenlijk onduidelijk.

In 2011 is het probleem verscherpt omdat het VRO-VRK van de VRT een factuur van 36.000 euro meer dan het jaar voordien kreeg, terwijl er acht statutaire personeelsleden minder in het orkest spelen. Er klopt dus iets niet in de manier waarop de VRT die zaken berekent. Die statutaire muzikanten zijn nog door de VRT aangeworven toen het nog het orkest van de BRT en BRTN was. Toen die verzelfstandigd zijn, werd afgesproken dat die mensen hun statuut uitdovend – tot ze zelf met pensioen gaan – mochten behouden. Op termijn – ik schat binnen een jaar of vijftien – zal dat systeem volledig uitgedoofd zijn en zal de laatste statutaire muzikant die van de BRT-BRTN komt, weg zijn uit het orkest. Dan is het probleem opgelost. Ondertussen stapelen de kosten zich echter op.

De pensioenlasten bedragen dus tot 350.000 euro. Er is een algemeen probleem met de pensioenproblematiek van de VRT. Het pensioenfonds van de VRT heeft een ernstig tekort. Die musici moeten ook nog worden gefinancierd uit dat pensioenfonds. Ik hoed mij ervoor iemand te beschuldigen of te verwijten. Ook voor de VRT is het namelijk een probleem.

Ook bij de gezondheidskosten is er sprake van een zeer merkwaardige situatie. Het gaat om een soort zelfvoorziening waarbij de werkgever een deel van de kosten draagt. Dat gaat over 10 procent op de loonmassa. Als iemand van het orkest echter langdurig ziek is, moet toch het orkest de loonkost betalen en niet de VRT – wat logischer zou zijn.

Verder zijn er problemen met de evolutie van de loonkosten van die orkestleden. Die hebben verschillende statuten, zoals statutair of contractueel, waardoor er uiteenlopende verloningen zijn. Daardoor zit er een sterke spanning op het budget van het orkest.

De heer De Gucht heeft het ten slotte al gehad over de besparingen.

Samengevat bedroeg de totale kost in 2008 voor de 47 statutaire personeelsleden 2.425.992 euro. In 2011 gaat het volgens de VRT nog over 39 statutaire personeelsleden, met een loonkost van 2.462.000 euro.

De nettosubsidie van het VRO wordt op die manier steeds meer opgegeten door de facturen van de VRT, terwijl er net steeds minder statutaire personeelsleden zijn. Dat is merkwaardig.

Ik ben mij er uiteraard van bewust dat de loonkosten stijgen. Het is hoe dan ook een situatie die onhoudbaar is voor het VRO-VRK.

Minister, hebt u over die problematiek overleg gepleegd met de andere bevoegde ministers, zoals minister Lieten? Is het al dan niet correct dat de VRT de pensioenlasten van de statutaire personeelsleden doorfactureert? Is het al dan niet correct dat de loonevoluties worden doorgefactureerd?

Wordt de zogenaamde dubbele facturatie van gezondheidskosten voor langdurig zieke personeelsleden stopgezet? Het kan toch niet dat er 10 procent wordt aangerekend bovenop de loonkosten.

Zal in de toekomst een eventuele besparing worden toegepast op het voor de vzw beschikbare deel van de subsidie? Er wordt tweemaal 2 procent bespaard op de totale subsidie. De factuur voor de statutaire personeelsleden eet echter al de helft van uw subsidie op. Eigenlijk is dat dan een dubbele besparing. Er is slechts een bepaald volume geld beschikbaar om de contractuele personeelsleden te betalen. Je moet besparen op de totale subsidie, maar eigenlijk kun je maar de helft vrij besteden, omdat de andere helft gefactureerd wordt door de VRT voor het statutair personeel. Dat is dus een dubbel lastige situatie voor de werkgever.

Zullen onterecht betaalde bedragen van de voorbije jaren worden rechtgezet, al is het slechts gedeeltelijk? Voor mij is dat niet meteen nodig, maar er moet wel een structurele oplossing komen die de tand des tijds kan doorstaan.

Of voorziet u in een andere financiële compensatie voor de voorbije jaren, voor het huidige jaar en voor de komende jaren? Hebt u hier een structurele oplossing voor?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Minister, ik kijk met veel aandacht uit naar uw antwoord. Ik heb de interpellaties van de collega's doorgespeeld aan enkele muzikanten uit die orkesten. Zij kijken reikhalzend uit naar uw antwoord.

Ik vind de problematiek in ieder geval schrijnend.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, collega's, de heer Caron heeft mijns inziens een correcte schets van de feiten gegeven. Het is inderdaad geen nieuw probleem. In het verleden heeft de Vlaamse overheid het gat met extra middelen telkens dichtgereden. Vandaag, nu er wordt onderhandeld over een nieuwe beheersovereenkomst met de VRT, is er een mogelijkheid om een definitieve oplossing uit te werken. U wordt daarbij betrokken. Wat is uw inbreng?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Voorzitter, minister, collega's, gisteren sprak ik in de plenaire vergadering over een niet-chronisch probleem, maar hier gaat het over een chronisch probleem, dat over de legislaturen heen bestaat. De heren Caron en De Gucht kaarten een probleem aan dat ik al in 2007 leerde kennen, toen ik nog maar pas in het parlement zetelde. Ik sluit me daarom graag aan bij de vorige sprekers en deel hun bekommernissen. Ik hoop dat we een structurele oplossing kunnen uitwerken.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, collega's, de feiten zijn correct weergegeven. Het probleem kan men terugvoeren tot het decreet van 13 april 1999 waarin een regeling is uitgewerkt voor het statutaire en het contractuele personeel van het VRT-Filharmonisch orkest. Die regeling geldt vandaag nog altijd. Hierbij werd aan de toen opgerichte vzw VRO-VRK, in een uitdovend scenario, een contingent personeelsleden van het VRT-omroeporkest

en -koor toegewezen. Op basis van de afspraken uit 1999 worden de kosten voor deze statutaire personeelsleden doorgefactureerd op het budget van de vzw VRO-VRK.

Ik erken dat door die afspraak uit 1999 het management van de organisatie met moeilijkheden wordt geconfronteerd. Zo zijn er tal van personeelsleden waarover zij geen inspraak hebben op het vlak van statuut en verloning. Dit zijn echter decretaal vastgelegde afspraken die toen na intensieve sociale onderhandelingen tot stand zijn gekomen. Iedere partner heeft zich hiermee akkoord verklaard en moet zich bewust zijn geweest van de gevolgen van de uitvoering ervan. Deze afspraken zijn in een decreet bekrachtigd. De vzw VRO-VRK weet vanaf haar oprichting in 1999 wat de budgettaire consequenties zijn van de uitvoering van dit decreet. Hiermee wil ik niet zeggen dat de constructie waarmee de vzw VRO-VRK moet werken, met zowel contractueel als statutair personeel, eenvoudig is.

Er is overleg over dit probleem, zowel in de Vlaamse Regering als bilateraal, tussen mijn kabinet en dat van mijn collega Lieten. Iedereen is er zich van bewust dat we tot een duurzame en definitieve oplossing moeten komen. De afgelopen maanden is al veel overlegd, en wij werken daaraan voort. Voor 2011 is in ieder geval afgesproken dat de pensioenlasten waarover u het hebt niet worden aangerekend op de subsidie van de vzw VRO-VRK. Dat is essentieel, in afwachting van een definitieve oplossing.

De heer De Gucht vroeg hoe wij het probleem zouden wegwerken. Zoals ik al zei: ik ben me bewust van het feit dat de in 1999 uitgewerkte constructie voor de vzw VRO-VRK geen ideale of eenvoudige constructie is. Wij zoeken naar een duurzame oplossing. Worden de kosten doorgefactureerd aan de VRT? Die kosten worden inderdaad door de VRT doorgefactureerd, maar dat strookt volgens mijn informatie met de afspraken in het decreet van 1999.

Er is geen sprake van een dubbele of onterechte facturatie, het gaat om verplichte patronale bijdragen aan de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ): loonmatigingsbijdrage, gezondheidszorgen, bijdrage kinderopvang en asbestfonds. Er kan dan ook geen stopzetting of terugbetaling gebeuren. Voor alle duidelijkheid: in deze kosten zit geen premie voor vervangingsinkomens, hiervoor is de VRT haar eigen verzekeraar. De vzw VRO-VRK werd door de VRT per brief omstandig op de hoogte gebracht van de inhoud van deze facturatie. De VRT liet mij weten dat maandelijks een volledig overzicht van die bedragen aan de vzw VRO-VRK wordt overgemaakt.

Er werd in het verleden effectief een financiële injectie gegeven aan de vzw VRO-VRK. Ik streef nu naar een duurzame regeling voor deze problematiek.

De heer Caron stelt een hypothetische vraag, en het is niet mijn gewoonte daarop te antwoorden. Als er in de toekomst besparingen worden doorgevoerd, zal ik deze suggestie in functie van de besprekingen en situatie van dat moment onderzoeken. Ik wens daar niet op vooruit te lopen. De heer Caron wil weten of ik voorzie in een andere financiële compensatie. Volgens mijn informatie zijn er geen onterecht betaalde bedragen. Alle betalingen gebeurden conform het decreet van 1999.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: U antwoordt niet op hypothetische vragen. U zegt dat u zult nagaan hoe u het zult oplossen als het zich voordoet. Voormalig premier Dehaene heeft dat indertijd ook gezegd. Afgezien daarvan zegt u eigenlijk akkoord te gaan met de opmerking die we geven en dat daarvoor een duurzame oplossing moet worden gevonden en dat u daarover al met minister Lieten overleg hebt gepleegd. De vraag is in welke richting dat overleg gaat. Wat zijn de verschillende pistes die op tafel liggen in dat overleg tussen u en minister Lieten? Wat is de timing om daar tot een oplossing te komen? Het is heel gemakkelijk om te zeggen dat u overleg pleegt. Ik heb de indruk dat dit zowat het mantra is geworden van deze regering. *(Opmerkingen)*

Ik hoor hier al het woord 'schorsing' vallen. Laat ons het humoristische van voorbij nacht achterwege laten. Wanneer ziet u dat tot een goede en duurzame en definitieve oplossing komen? Hoe zou die oplossing er moeten uitzien? Welke zaken liggen er nu op tafel in uw poging om met minister Lieten tot een duurzame oplossing te komen?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, ik twijfel niet aan uw goede intentie. Elke collega die mij vraagt waarover mijn vraag of interpellatie gaat, wil ik graag te woord staan. Maar ik maak wel geen afspraken over hoe we daar verder resoluties, moties of andere initiatieven aan verbinden.

Maar dat geheel terzijde. Ik ga nu in op de kern van de zaak.

De heer Philippe De Coene: Persoonlijk feit: als een voorstel ter tafel ligt, kun je er toch niets aan doen dat iemand met je meestemt? Als je daar niets voor vraagt?

De heer Bart Caron: Pas op of ik vraag de schorsing aan.

Neen, minister, ten gronde: ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat er dit jaar voor de pensioenlast een oplossing is. Dat is al de helft van het probleem.

U zegt dat mijn vraag hypothetisch is. Ik denk dat u de vraag bedoelt of in de toekomst een eventuele besparing enkel zal worden toegepast op het voor de vzw beschikbare gedeelte. Maar die vraag is niet hypothetisch. Ik ging er voor mijn vraag van uit dat u geen kaasschaven meer moet gebruiken en dat die vraag niet meer ter zake doet. Het zou niet goed zijn om alleen maar besparingslasten op te leggen aan delen waarover een organisatie zelf kan beslissen. Dat is een intentievraag.

U zegt dat u een duurzame oplossing wilt, waarvoor dank. Maar wat de heer Delva zegt, is waar: het is een zeer chronische interpellatie en thematiek en vraagstelling. Ik zal u natuurlijk, helaas, binnen zes maanden opnieuw moeten vragen hoe die duurzaamheid er zal uitzien. Maar na elf jaar mogen we niet te ongeduldig worden. Minister, het zou wel fijn zijn als er voor de begroting van 2012 een oplossing komt. Ik wil dat in een motie neerschrijven. Dat zou een mooie afspraak kunnen zijn. U bent toch bezig met begrotingsbesprekingen. Dat past daar perfect in.

Waarover ik wel echt verbaasd ben, is dat u zegt dat de VRO-VRK van de VRT een maandelijks overzicht krijgt van de gefactureerde bedragen. Als dat waar is, kan dat een factuur zijn zoals de waterfactuur: je krijgt een totaalbedrag en je weet niet waarvoor je betaalt. Dan zijn we het eens met elkaar en met de VRO-VRK: dan weet niemand het meer. Ik verwacht een gedetailleerd overzicht. Dat staat haaks op de informatie waarover ik beschik. Ik dring dus aan op meer duidelijkheid.

Ik hoop dat we tegen de begroting van volgend jaar een duurzame oplossing hebben.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Caron, de VRT zegt dat zij zo'n overzicht geeft. Wij kunnen die brieven misschien opvragen. Ze zijn wellicht beschikbaar. U verwijst naar de waterfactuur. U zou moeten weten dat er vanaf morgen een totaal nieuwe regeling is. Het door ons goedgekeurde nieuwe waterverkoopreglement treedt vanaf morgen in werking. Uw waterfactuur zal vanaf morgen veel transparanter zijn. Laat ons hopen dat dit ook zo zal zijn met de oplossing die we voor ogen hebben.

Mijnheer De Gucht, wat de timing betreft, is het logisch dat we dit moeten aanpakken naar aanleiding van de bespreking van de begroting 2012. Dit komt daar aan bod. Ik hoop dat we er tegen dan kunnen uitgeraken.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Er komt dus in 2012 een duidelijk beeld van de manier waarop we dit duurzaam zullen oplossen. Maar, minister, ik had nog een tussenvraag. Wat

zijn de verschillende pistes die in het overleg, dat u blijkbaar al hebt gehad met minister Lieten, op tafel liggen? Ik vraag u niet welke piste uw voorkeur heeft. Waar liggen de mogelijkheden? Er was de ad-hocbeslissing van de vorige minister van Cultuur, de heer Anciaux. Op welke manier denkt u dit te moeten verankeren? Wat is uw idee daarover?

Minister Joke Schauvliege: Daar moet snel duidelijkheid over zijn. Voor de rest past dit in de beheersovereenkomst die we zullen sluiten. Al de rest wil ik graag een kans geven binnen het overleg. Het heeft weinig zin om dat hier allemaal op tafel te leggen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Delva werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het Topstukkendecreet en de aankoop van 'De baden van Oostende' van James Ensor - 2428 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, eind mei heeft de Vlaamse Regering het topstuk 'Les bains à Ostende' of 'De baden van Oostende' van James Ensor verworven. Het werk uit 1890 maakte tot nog toe deel uit van een privécollectie. Met dit schilderij wordt de Collectie Vlaanderen verder aangevuld.

Het schilderij stond voordien al op de Lijst van het roerend cultureel erfgoed van de Vlaamse Gemeenschap, de zogenaamde Topstukkenlijst. Die lijst bevat vandaag zo'n 347 stukken en een 230-tal verzamelingen. Van Ensor zelf zijn er 19 werken in de lijst opgenomen alsook de collectie KMSKA-tekeningen (Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen).

Omwille van de verbouwingswerkingen in het KMSKA is besloten om 'De baden van Oostende' voor vijf jaar in bruikleen te geven aan het Museum voor Schone Kunsten van Gent. Al meermaals werden in deze commissie vragen gesteld over het al dan niet aankopen van kunstwerken in het kader van het Topstukkendecreet. Dat gebeurde onder meer in januari 2011 naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heer Dehandschutter. Hierbij hadden enkele collega's de zorg geuit om zoveel mogelijk topstukken in Vlaanderen te houden. Gezien de huidige budgettaire realiteit is het weliswaar niet haalbaar om als overheid zelf alle topstukken aan te kopen. De vraag is zelfs of dat wenselijk is en of we hier bijvoorbeeld niet beter op zoek zouden gaan naar alternatieven.

Minister, u stelde in uw beleidsbrief Cultuur 2010-2011 dat u een decretale regeling wilt uitwerken die een gedeeltelijke of volledige vrijstelling van successierechten voor topstukken mogelijk maakt. Dat zou fungeren als tegengewicht voor de beperkingen die het Topstukkendecreet aan de eigenaars van de topstukken oplegt.

Minister, kunt u meer informatie en toelichting geven over het verloop van de aankoop van dit schilderij van Ensor? Zijn er momenteel onderhandelingen bezig over eventuele andere aankopen van topstukken?

Hebt u al meer zicht op het verloop van de evaluatie van het Topstukkendecreet, waar ik naar informeerde naar aanleiding van een vraag om uitleg hierover begin dit jaar? De beleidsbrief bepaalt ook dat er een evaluatie komt van het Topstukkendecreet. Is die evaluatie al opgestart?

De beleidsbrief verwijst ook naar een regeling van de successierechten. Waar staan we op dat vlak? Hebt u al een aantal voorbereidingen opgestart voor een nieuw decreet? Hebt u bijvoorbeeld beslist aan welke voorwaarden een volledige of gedeeltelijke vrijstelling van successierechten mogelijk is?

Welk tijdspad wil u hanteren? Wanneer hebt u hierover concrete teksten klaar? Het is immers een belangrijk signaal dat de Vlaamse Gemeenschap hier snel werk van maakt.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Deze problematiek is ook in het verleden al onder de aandacht gebracht. De Topstukkenlijst is een heel goed instrument als we ernaar streven zoveel mogelijk topstukken in Vlaanderen te houden. De overheid kan echter niet al die stukken zelf verwerven. Het houdt ons in elk geval wel alert. Ik sluit me aan bij de vragen over de zoektocht naar alternatieve financiering. Verder moet werk worden gemaakt van de actualisering van de Topstukkenlijst, onder meer met werken van moderne kunst.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Ik verwijs naar mijn vraag verder op de agenda. Ik steun de vraag van de heer Delva, onder meer voor wat de alternatieve financiering betreft. Ik hoop dat de minister contact opneemt met haar collega's zodat kan worden nagegaan wat er op federaal niveau mogelijk is, als we er ooit in slagen een Federale Regering te vormen. Dat zal niet afhangen van Open Vld. *(Opmerkingen van de heer Lieven Dehandschutter)*

Ik heb het over de alternatieve financiering en financiën, mijnheer Dehandschutter, want die vergeet men bij bepaalde partijen soms.

De heer Philippe De Coene: Minister, een beetje ingaand op de vragen van de heer Delva, zou ik me graag namens mijn fractie willen aansluiten. Kunt u ook wat uitleg geven over het volgende? De vraagstellers hebben ook verwezen naar het in bruikleen geven van het topstuk. Kunt u mij zeggen welke afwegingen daarbij werden gemaakt om de instelling te kiezen aan wie het in bruikleen is gegeven?

Ik moet bekennen dat mijn vraagje een beetje is ingegeven door een provinciale West-Vlaamse reflex. Je zou je immers kunnen inbeelden dat het ook in andere kunstinstituten zou kunnen belanden. Gezien de affiniteit van het werk en gezien de locatie waar het werk werd geschilderd, zou geopteerd kunnen worden voor een museum dat dat soort kunst al herbergt.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, dames en heren, van James Ensor zijn er in totaal negentien werken opgenomen in de Topstukkenlijst en ook één collectie, namelijk de collectie tekeningen die zich in het KMSKA bevindt.

Het werk dat werd aangekocht, 'De baden van Oostende', staat al sinds 26 april 2007 op de Topstukkenlijst. Over de wenselijkheid om dit werk te verwerven, bestond eigenlijk weinig twijfel. Het heeft wel heel wat tijd gekost om tot een akkoord inzake de prijs te komen. Uiteindelijk werd, uiteraard na de onderhandelingen, een prijs afgesproken van 1.330.000 euro. Dat bedrag werd ondersteund door twee externe expertises, Derom en Van Herck. De prijszetting werd ook bevestigd.

Ik hoop dat u er begrip voor kunt opbrengen dat het moeilijk is om u hier en nu in te lichten over en om alles hier open op tafel te leggen inzake eventuele onderhandelingen voor aankopen van andere topstukken en sleutelwerken. Dat moet immers altijd in grote discretie gebeuren. Ik verzeker u dat we openstaan voor mogelijke aankopen. Natuurlijk moeten ze altijd worden onderzocht door experts en deskundigen. In de huidige budgettaire context zijn de aankopen niet evident, maar we moeten er toch voor zorgen dat we dergelijke topstukken niet uit handen geven.

De leden van de werkgroep die binnen het agentschap Kunsten en Erfgoed de evaluatie van het Topstukkendecreet moet aanvatten, zal nog voor het reces aangesteld zijn. Het gaat om diverse deskundigen met voldoende praktijkkennis om het Topstukkendecreet te evalueren. De werkzaamheden starten officieel in het najaar. Het eindrapport wordt in het voorjaar van volgend jaar verwacht.

Inzake de successierechten staan we al vrij ver. We leggen er momenteel de laatste hand aan. Ik wil dit voorstel in de loop van september ook principieel voorleggen aan de Vlaamse Regering waarna dan uiteraard formele adviezen moeten worden ingewonnen.

Mijnheer De Coene, u weet dat dit werk normaal gezien zijn thuisbasis zou moeten hebben in het KMSKA. Aangezien het museum sluit tot 2017, diende een andere oplossing gevonden te worden. KMSKA en het Museum voor Schone Kunsten in Gent (MSK) zitten samen in de Vlaamse Kunstcollectie. U weet dat het MSK een speciale Ensorzaal heeft en ook al een aantal werken ter beschikking heeft gesteld. Daarom werd er in de onderhandelingen tussen KMSKA en het MSK voor geopteerd om het werkje daar in bruikleen te geven. Natuurlijk is het de bedoeling dat het werkje ook kan worden uitgeleend aan andere musea. Het is niet de bedoeling dat het voor eeuwig ter plekke blijft, het is een werkje dat kan reizen en dat wellicht ook in de mooie provincie West-Vlaanderen een tijdelijk onderkomen kan vinden.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik dank u voor het antwoord. Over de twee kernelementen van mijn vraag, de evaluatie van het Topstukkendecreet en de decretale grondslag voor een eventuele vrijstelling van successierechten, heb ik nog de volgende opmerking. Ik merk dat we het resultaat van de evaluatie in het voorjaar van volgend jaar mogen verwachten. Ik hoop dat we dan op basis van die evaluatie ons gesprek hierover kunnen hebben in de commissie Cultuur.

In het antwoord over de successierechten heb ik begrepen dat u al vergevorderd bent. U wilt de regering in de maand september al vatten, en daardoor is mijn nieuwsgierigheid nog wat groter geworden. Kunt u al iets meer vertellen over welke richting u zult kiezen? Gaat het over een gedeeltelijke, een stapsgewijze of een volledige vrijstelling? Kunt u vandaag al iets meer duidelijkheid verschaffen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: U weet dat er twee denksporen waren, dat heb ik al eens gezegd naar aanleiding van een vraag: een volledige vrijstelling van successierechten voor topstukken of een gedeeltelijke. Beide denksporen zullen worden voorgelegd, natuurlijk ook met de budgettaire consequenties die eraan zijn verbonden. Er zal een keuze moeten worden gemaakt. We werken met twee mogelijkheden omdat veel afhangt van de duur dat het werk in eigendom is en dergelijke. We moeten er natuurlijk ook rekening mee houden dat dit niet misbruikt wordt om een goede vrijstelling te kunnen krijgen, dat men niet snel een topstuk verwerft. Al deze dingen moeten worden bekeken in de regeling die we aan het uitwerken zijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Sven Gatz tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap - 2471 (2010-2011)

De voorzitter: Collega's, we gaan nu over tot de volgende vraag om uitleg, met name vraag 2471. De vraag zal in onze annalen geboekstaafd staan als de laatste vraag van onze goede collega Gatz, althans de laatste binnen deze legislatuur. Zeg immers nooit nooit.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Voorzitter, ik stel nog één vraag om uitleg om het af te leren.

Minister, het is leuk om mijn laatste vraag aan u te kunnen stellen. Het is de voortzetting van ons debatje van 23 maart met mevrouw Idrissi en de heren Delva en Wienen, kort nadat u met mevrouw Laanan had aangekondigd dat een beperkt cultureel akkoord tussen Vlaanderen en de Franse Gemeenschap in het vooruitzicht kon worden gesteld. Daar werden concretere zaken gezegd dan waarop ik had gehoopt – dat is een positieve appreciatie.

Ik wil nog eens vragen naar de stand van zaken omdat ik in de woordenwisseling meende te horen dat het voor de zomer moest kunnen. In de geschreven teksten heb ik dat niet meer teruggevonden. Ik zal het mij hebben verbeeld. En ondertussen hebt u al geleerd niet te veel harde deadlines uit te spreken.

Een aantal pistes over wat dat cultureel akkoord tussen Vlaanderen en de Franse Gemeenschap zou kunnen inhouden, werden daar naar voren geschoven: samenwerking op het vlak van de kunsten, het sociaal-culturele werk, de culturele en de creatieve industrie, en anderzijds onderzoek met betrekking tot culturele materies, doorstroming van kennis, kennisuitwisseling, structurele contacten tussen administraties en adviesorganen, en zaken op het terrein zoals stages, beurzen en uitwisseling. Al die zaken zijn daar aan bod gekomen.

Minister, het feit dat u samen met mevrouw Laanan uit het bos kwam, toonde aan dat we over niet al te lange tijd resultaten mochten verwachten, of er in elk geval onze hoop op mochten stellen. U zei dat er een soort platform, raad of commissie zou komen die uitvoering kan geven aan dat cultureel samenwerkingsakkoord en dat er in april contacten zouden zijn tussen beide gemeenschappen om tot een basistekst te komen en dan door te stoten tot een akkoord.

Er was ook sprake van consultatierondes. Ik geef enkele bouwstenen van het debat van toen, die vandaag wellicht nog steeds actueel zijn.

Minister, hoe ver is het proces intussen gevorderd? Waar staan we nu? Welke en hoeveel contacten zijn er geweest en tot welke overeenstemming met uw Franstalige collega heeft dat geleid? Is er uitzicht op een snel akkoord, zo ja, wanneer en op welke vlakken?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik wil de intenties delen die verscholen zitten in de vraag om uitleg van de heer Gatz. Minister, ik heb uw medewerker Hugo De Greef op het cultuurforum in Genk over dit onderwerp aan het woord gehoord. Er is enige vooruitgang. Daarom ben ik ook nieuwsgierig naar uw antwoord. Ik vind dit heel belangrijk.

In onze stad zijn we aan het discussiëren over de voortzetting van een project als NEXT, een grensoverschrijdend festival met onze Waalse vrienden uit Hainaut, maar ook uit Rijsel en Roubaix. Het is verschrikkelijk moeilijk om dit soort samenwerking in dit land tot een goed einde te brengen, om met verschillende overheden gedeelde risico's en subsidies te bemachtigen. Daar zijn we niet op geënt. Het is dan ook nodig dat we minstens in eigen land een vorm van verstandhouding zoeken om samen met andere bureaus goed te kunnen samenwerken.

Gisteren had ik op de Eurometropool een gesprek over dat thema. Als er een cultureel akkoord komt tussen Vlaanderen en Wallonië, dan zal het gemakkelijker zijn om met onze Franse bureaus goed samen te werken. Dat is een puur pragmatisch argument. Ik hoop dat het ervan komt.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik ben een lauw en zelfs geen voorstander van dit cultureel akkoord. Mijnheer Gatz, u hebt de discussies in de vorige legislatuur meegemaakt over Flagey. Er is een prachtige co-communautaire samenwerking ontstaan tussen de Franstaligen en de Vlaamse Gemeenschap, die nog altijd voortduurt. Er is nu een nieuwe directeur. U moet niet

komen zeggen dat er geen samenwerking kan bestaan tussen de beide gemeenschappen zonder dat cultureel akkoord.

Minister, in de discussie in de plenaire vergadering is gebleken dat de Vlaamsnationalistische partijen een bepaalde restrictie ten opzichte van dit cultureel akkoord hebben. Misschien kan de heer Dehandschutter zich daarover uitspreken, er is niets over afgesproken. Minister, houdt u rekening met die verzuchtingen, die heel terecht zijn?

In Vlaanderen kan men culturele akkoorden sluiten met om het even welk land in de wereld. Dat is heel legitiem, maar het heeft implicaties als men dat doet met de Franse Gemeenschap omdat er geen aparte clausule is ingebouwd over het cultureel imperialisme van de Franse Gemeenschap. Dat zullen ze zeker uitbuiten als er een lacune bestaat.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Mijnheer Gatz, ik wil mijn appreciatie uiten voor het werk dat u in dit parlement hebt verricht. Brussel zal u missen in dit parlement. U had het zelf over een laatste vraag om het af te leren. In het licht van uw nieuwe job noem ik dat 'one for the road'.

Als we spreken over een samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse en de Franse Gemeenschap, kunnen we moeilijk om de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) en de Commission Communautaire Française (COCOF) heen omdat zij belangrijke spelers zijn op het Brusselse veld. Ze zijn verbonden aan de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Ik vraag me af of ze in het lopende proces worden geconsulteerd.

In deze commissie hebben we het al gehad over het Vlaamse cultuurplan voor Brussel. Daar staan heel waardevolle zaken in. De minister heeft al bevestigd dat ze werk wil maken van enkele elementen van dat cultuurplan. In welke mate maakt dat plan deel uit van de besprekingen met de Franse Gemeenschap?

Ik ben ook bekommerd om de rol en de positie van de federale culturele instellingen die in Brussel gevestigd zijn. We kunnen daar veel over zeggen, maar dat is niet onze eerste verantwoordelijkheid. Als we dan toch spreken over een samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap, zou dat voor Brussel cruciaal zijn. Kan in dat samenwerkingsakkoord ook worden gekeken naar de federale culturele instellingen die het in Brussel niet altijd gemakkelijk hebben?

Ten slotte hoop ik dat de samenwerking met de Franse Gemeenschap zal worden beklonken in een akkoord. Ik kan het belang van een goed gestructureerde en overlegde samenwerking met de Franse Gemeenschap voor onze hoofdstad niet genoeg benadrukken. We hebben er alle belang bij dat we, opdat Brussel een coherent beleid voor cultuur zou krijgen, dwarsverbindingen tussen de twee gemeenschappen bouwen, veel meer dan vandaag het geval is.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Ik wil eerst mijn appreciatie uitdrukken voor de heer Gatz. Van de mensen rond de tafel hier ken ik hem al het langst. Ik heb hem als een wat schuchtere jongeman zien verschijnen binnen de Volksunie. Sven is een tiental jaren jonger dan ik. We hebben begin jaren 90 samen moeilijke jaren beleefd bij de Volksunie. We hebben een stuk van de weg samen afgelegd in moeilijke omstandigheden. Nadien zijn er dan weer andere omstandigheden opgedoken waardoor de wegen zijn gescheiden en verbreed.

Ik heb Sven in ieder geval leren kennen en appreciëren als een zeer verstandige en hardwerkende man, als een zoeker in de positieve zin van het woord, namelijk als iemand die niet snel tevreden is, die niet ijverde naar snel succes, maar die wat hij deed goed wilde onderbouwen en weldoordacht wilde opereren. In die zoektocht wens ik hem heel veel succes. Het voelt wat eigenaardig aan dat iemand die later in de politiek komt, vroeger vertrekt.

De vraag gaat over een aangelegenheid die mijzelf en ook mijn partij sterk beroert. De N-VA is uiteraard voorstander van een cultureel samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap en met zoveel mogelijk andere regio's, staten en cultuurgemeenschappen.

Toch is het ook belangrijk om een aantal aandachtspunten, bekommernissen en principes te benadrukken die aan de grondslag van zo'n overeenkomst – en elke overeenkomst – moeten liggen. Ten eerste moeten overeenkomsten vrijwillig worden afgesloten op basis van gelijkheid tussen zelfstandige partijen en wederzijds respect. Wederzijds respect betekent voor ons – en ik hoop voor heel Vlaanderen – respect voor het territorialiteitsbeginsel. Bij samenwerkingsakkoorden met bijvoorbeeld Nord-Pas-de-Calais of met Zeeland en Noord-Brabant is dat wederzijdse respect en respect voor het territorialiteitsbeginsel een evidentie. Aan Franstalige kant is dat helaas niet het geval. Daarom wil ik nogmaals nadrukkelijk vragen dat het territorialiteitsbeginsel zou worden gerespecteerd. Concreet houdt dat in dat de Franse Gemeenschap zich onthoudt bij initiatieven die specifiek gericht zijn op Franstaligen in de Brusselse randgemeenten en taalgrensgemeenten zoals Voeren en Ronse.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ook ik wens de heer Gatz al het beste toe met zijn carrièrewending. Mijnheer Gatz, u zegt dat u een ander verhaal gaat schrijven. Ik vind dat bijzonder jammer voor mezelf. Ik had graag samen met u een stukje van dat verhaal geschreven. De vorige keer is dat mislukt omdat ik er niet bij gekomen was. Deze keer mislukt het omdat u te vroeg vertrekt. De Brusselaars in dit parlement zullen u heel hard missen.

Sven, de heer Delva sprak daarnet al over 'one for the road'. Uit welingelichte bronnen heb ik daarnet vernomen dat je volgende week naar Dublin vertrekt om daar Guinness te proeven voor je nieuwe job. Ik wens je het allerbeste in dat nieuwe verhaal.

Ik wens mij ook aan te sluiten bij de vraag om uitleg. Minister, u hebt tijdens de behandeling van een actuele vraag in de plenaire vergadering gezegd dat u volop aan het onderhandelen bent met mevrouw Lanaan. U noemde die gesprekken positief en zei dat er binnen afzienbare tijd vooruitgang zal worden geboekt. Ik ben daar heel erg benieuwd naar.

De culturele wereld in Brussel staat in ieder geval niet stil. Er bestaan vandaag al goedlopende vormen van samenwerking. Wat we vandaag echter wat missen, is dat idee van een cultuurintendant. Wat mij betreft, zou dat ook in dat samenwerkingsakkoord moeten worden opgenomen. We zouden op het niveau van de twee gemeenschappen moeten samen zitten en iemand aanduiden om die visie voor Brussel mee te ontwikkelen.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Mijnheer Gatz, ik dank u voor uw werk in dit parlement en ook voor de steun die ik van u gekregen heb, onder andere in deze commissie. Ik ben ervan overtuigd dat ik steeds bij u zal terechtkunnen voor raad.

Het zal u niet verbazen dat ik mij volledig aansluit bij de vraag om uitleg. Ik heb al verschillende keren gezegd dat ik het absurd vind dat we in 2011 op cultureel vlak nog altijd geen samenwerkingsakkoord hebben met de Franse Gemeenschap. Het verbaast mij dat het dossier, hoewel het al verschillende keren werd aangekaart door de verschillende partijen rond deze tafel, zo traag vooruitgaat. Minister, ik vind echt dat het bijzonder traag vooruitgaat. Dat ligt echter niet alleen aan u, maar ook aan uw voorgangers.

Ik verbaas mij er elke keer weer over dat bepaalde mensen die in de politiek zitten en van cultuur houden – of dat toch pretenderen – een bepaalde kortzichtigheid en angst hebben ten opzichte van de Franse Gemeenschap of voor wat een cultureel samenwerkingsakkoord met die Franse Gemeenschap met zich zou kunnen meebrengen. Ik zou die personen willen zeggen dat het misschien niet altijd lukt op politiek vlak, maar dat cultuur misschien de openheid kan bieden voor een iets wijdere blik op de wereld en de maatschappij.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Ik kan uiteraard niet achterblijven met nog een laatste woord te richten tot de heer Gatz – net alsof hij naar een andere planeet vertrekt. We hebben elkaar twaalf jaar geleden leren kennen in de Vlaamse Gemeenschapscommissie. U bent een ernstige collega, iemand die de discussie nooit heeft geschuwd. Hoewel de gemoederen nogal snel konden oplopen in de VGC, deed u dat meestal zonder schelden.

U hebt dat hier voortgezet. Ik denk dat vele collega's, van welke partij ook, aan uw manier van aanpakken, uw sérieux en werkkraft, een puntje kunnen zuigen. Een puntje, niet een pintje. Ik zou Erik Arckens niet zijn indien ik u niet de titel van een boek zou meegeven dat u zeker moet lezen voor uw toekomstige carrière. Het is een boek van Ernst Jünger, ook in het Frans vertaald: 'Annäherungen: Drogen und Rausch'. Ik denk niet dat 'Drogen' op u van toepassing is. De 'Rausch', de roes, uiteraard wel. Het gaat niet over de roes, maar over het degusteren van een groot aantal alcoholhoudende dranken, die de auteur op zichzelf heeft toegepast. Hij was helemaal geen alcoholist. Hij onderzocht welke effecten ze op hem hebben teweeggebracht. Het is een klassieker in de Duitse literatuur. Ik kan u daar verder bij helpen.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer Gatz, het is een voorrecht om uw laatste vraag om uitleg te kunnen beantwoorden. Wij hebben in het halfrond van dit parlement heel lang zij aan zij gezeten. Ik heb daar goede herinneringen aan. Ik hoop echt dat u ook de biercultuur in Vlaanderen goed op de kaart kunt zetten.

Mijnheer Gatz, u sprak van de bossen, maar u weet dat mijn collega van de Franse Gemeenschap en ikzelf 'ja' hebben gezegd om daar echt mee door te gaan. Het is ons echt menens om daar iets mee te doen. Op basis daarvan hebben wij de opdracht gegeven aan de medewerkers om dit verder gestalte te geven en om aan de slag te gaan om tot een cultureel kaderakkoord te komen. De oefening, die dan tot stand is gekomen, heeft aanleiding gegeven tot het opstellen van een ontwerptekst waarop aan beide zijden aanpassingen zijn gebeurd. Over de tekst wordt momenteel nog verder onderhandeld. Dat is in een redelijk gevorderd stadium.

Het gaat niet meer over de grond van de zaak. Over de principes zijn we het eens, vooral over de bereidheid tot samenwerken. Ik heb in de plenaire vergadering de principes genoemd. Wel zien we nog een aantal rechtskundig sluitende verwoordingen na. Het gaat vooral om vertalingen. U kunt zich niet voorstellen hoezeer de vertaling van Franse termen naar het Nederlands aanleiding kan geven tot interpretatieverschillen. Het gaat vooral daarover.

Beide gemeenschappen willen inzetten op de ontwikkeling van nieuwe initiatieven. Ze willen, mijnheer Delva, samen overleggen met de federale culturele instellingen en ze willen, daar waar het opportuun lijkt, gezamenlijk optreden in derde landen en regio's. Wij hebben vertegenwoordigers in het buitenland. De Franse Gemeenschap zet in op andere regio's en landen. Het zou goed zijn als we daarop zouden kunnen inzetten.

Mijnheer Caron en voorzitter, de samenwerking gaat ook ruimer dan alleen maar Brussel. Een juiste inschatting van de samenwerkingsmogelijkheden in Brussel vraagt om een zorgvuldige eindredactie. De samenwerkingsmodellen die in Brussel worden opgezet, kunnen uiteraard inspirerend zijn voor samenwerkingen elders in Vlaanderen met de Franse Gemeenschap, maar ook omgekeerd: in de Franse Gemeenschap met Vlaanderen. Een van de genoemde culturele initiatieven is Mons culturele hoofdstad. We zullen daar proberen om heel concreet samen te werken. Het gezamenlijke uitgangspunt is het streven naar een zo breed mogelijke geografische vertakking van de samenwerkingsinitiatieven.

Mijnheer Gatz, u hebt het over de 'Waalse zijde', maar wij onderhandelen met de Franse Gemeenschap. Ik heb geregeld contact met mijn collega Laanan. Onze medewerkers zijn de tekst en de voorwaarden tot samenwerking aan het uitwerken. Er is overeenstemming over de

opportuniteit en de oriëntatie van het cultureel kaderakkoord. Praktisch is het zo dat ook de intenties en de condities duidelijk moeten worden geformuleerd. Daar wordt de laatste hand aan gelegd. Aldus ontstaat een zowel politieke als juridische basis om in onderling overleg op voort te bouwen.

De snelheid waarmee een akkoord bereikt wordt, is wat mij betreft ondergeschikt aan de degelijkheid en de gedragenheid. Ik ga me dan ook niet vastpinnen op een timing of een deadline. Er wordt goed samengewerkt in een optimale sfeer van wederzijdse verstandhouding.

Collega's, het spreekt voor zich dat er niet wordt geraakt aan het territorialiteitsbeginsel. Ik heb dat ook in de plenaire vergadering gezegd. Het spreekt voor zich dat ook Brussel prominent aan bod komt. Daar werken we tot nu toe het meest samen. Dat gebeurt natuurlijk ook in andere regio's, mijnheer Caron.

Mijnheer Delva, met betrekking tot het Brussels Cultuurplan heb ik gezegd dat we rekening houden met een aantal initiatieven die daarin vermeld staan en worden uitgewerkt. Een aantal andere initiatieven worden op het niveau van Brussel en het Brussels Kunstenoverleg in de loop van de komende maanden nog verder uitgewerkt. Het is niet omdat we een kader hebben op basis waarvan we samenwerken dat we dit niet kunnen verfijnen als er nog nieuwe elementen aan bod komen.

Dus, nog even geduld. Het zit goed, zoals ik heb aangegeven.

De voorzitter: De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz: Ik wil eerst de collega's bedanken voor de gewaardeerde woorden van appreciatie, al denk ik dat het goed is dat ik nu toch spoedig de deur achter mij dichttrek. Het in memoriam-gehalte is vrij hoog. Ik weet dat dit niet uw bedoeling was. Nogmaals dank voor de fijne woorden.

Minister, u hebt in vergelijking met 23 maart niet zoveel nieuws gezegd. Maar ik meen uit de sfeer van uw antwoord – dat is natuurlijk zeer subjectief – te mogen afleiden dat alles nog altijd loopt en dat er geen of in elk geval geen vermeldenswaardige blokkeringen zijn voorgekomen, en dat we nog altijd op schema zitten. Ik ben het met u eens dat kwaliteit en draagvlak primeren op snelheid. Sommige collega's vinden 11 juli een mooie datum. De Franstaligen zullen eerder een datum eind september in het vooruitzicht stellen. Voor het eerst zou ik er als parlements lid mee kunnen leven dat ongeveer in het midden, half augustus, een minister iets positiefs bekendmaakt: midden in de vakantie, tussen de twee feestdagen in. Daaruit zou kunnen worden afgeleid dat de kogel door de kerk is. Anders zal het voor het najaar zijn, maar dan zullen anderen u met plezier deze vraag stellen.

De voorzitter: Dank u. Ik denk dat we hiermee dit onderwerp – en dat is niet persoonlijk bedoeld – kunnen afsluiten. Mijnheer Gatz, u was in deze legislatuur geen lid van onze commissie, maar uw komst was zeer verrijkend en werd dus gewaardeerd. Eigenlijk zouden we nu een break moeten houden om samen een pintje te drinken. Want een pintje is bij uitstek het glas van de vriendschap. Helaas, stachanovisten als we zijn, moeten we nog een beetje voortdoen.

De heer Sven Gatz: Het is zo goed als dat ik het gehad heb. *(Gelach)*

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de mogelijke gevolgen van de besparingswoede in Nederland voor de Vlaamse cultuurinstellingen - 2512 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, ik heb het over de Vlaams-Nederlandse samenwerking maar vooral over de gevolgen van de zeer drastische besparingen in Nederland voor de Nederlandse cultuurhuizen, het Toneelhuis, het Nederlands Toneel Gent (NTG), de Koninklijke Vlaamse Schouwburg (KVS). Zij hebben in de media de alarmbel geluid.

Elk van deze instellingen vreest voor desastreuze gevolgen van de draconische besparingsgolf voor de bestaande culturele samenwerking met onze noorderburen. Vooral de podiumkunsten delen zwaar in de klappen met een besparing van 236 miljoen euro naar 156 miljoen euro. Het nieuwe Nederlandse subsidiestelsel gaat pas in op 1 januari 2013 waardoor de gevolgen op korte termijn nog beperkt zullen zijn, maar de Vlaamse cultuurhuizen wijzen echter wel al op de mogelijke gevolgen op lange termijn voor de Belgisch-Nederlandse samenwerking. Zo werkt Gent heel nauw samen met Toneelgroep Amsterdam of met het Nationale Toneel. Ook zouden de gevolgen van de btw-verhoging een weerslag hebben op hun theatertournees in Nederland.

– *De heer Bart Caron, ondervoorzitter, treedt als voorzitter op.*

Minister, naar aanleiding van deze noodkreet van onze cultuurhuizen, wil ik u de volgende vragen voorleggen. Hebt u een duidelijk zicht op de gevolgen van de Nederlandse besparingen voor de Vlaamse cultuurhuizen? Is het volgens u wenselijk om er een zo goed mogelijk zicht op te hebben?

In welke mate komt de Belgisch-Nederlandse samenwerking onder druk te staan? Wat zult u ondernemen om hieraan tegemoet te komen? Hebt u hierover al contact gehad met uw Nederlandse collega?

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, minister, ik sluit me aan bij de vraag van collega Idrissi. We hebben het daarnet al gehad over grensoverschrijdende samenwerking tussen regio's en cultuurgemeenschappen. We hebben een samenwerking met Nederland, maar nu wordt de subsidiekraan zo niet dichtgedraaid, de stoom wordt toch verminderd.

Elke overheid heeft natuurlijk zijn eigen verantwoordelijkheid, we moeten ons niet mengen in het Nederlands beleid en vice versa, maar uiteraard is het zo, ook op andere terreinen dan op dat van cultuur, dat – de minister-president heeft het vorige week nog benadrukt tijdens de plenaire zitting – ‘pacta sunt servanda’. Als er langlopende overeenkomsten of akkoorden gesloten zijn, dan moeten we er toch van uitgaan dat de engagementen, de verplichtingen, wederzijds zullen worden gerespecteerd en nageleefd. We moeten ons wel degelijk vragen stellen. Er moeten aan Nederland garanties worden gevraagd. Inzake de Hedwigepolder blijkt dat helemaal niet evident te zijn.

Vorige week werd hier anderzijds ook gezegd tijdens de hoorzitting over de Vlaams-Nederlandse culturele samenwerking dat de besparingscontext zowel in Vlaanderen als in Nederland, weliswaar op een andere manier en met een andere intensiteit, ook mogelijkheden geeft om de samenwerking te verbeteren, om de efficiëntie en de effectiviteit van die samenwerking te verbeteren en om een aantal zaken te herbekijken. Toen we vorige maand met de commissie in Amsterdam en in Den Haag waren, werd daarover in dezelfde zin gesproken door een aantal van onze gesprekspartners, zowel in de Brakke Grond als in de Vlaamse zending in Den Haag. Worden er op dat terrein eventueel stappen gezet of voorbereid tussen u en uw Nederlandse collega?

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, minister, ik wil hier nog een paar puntjes aan toevoegen. Ten eerste, we horen over de besparingsronde of besparingswoede, maar uiteraard is Nederland een autonoom land. Men doet er dus wat men wil.

Ten tweede, gelukkig gebeurt dit niet in Vlaanderen. Er is bij mijn weten ook geen enkele partij in Vlaanderen die dit vraagt. *(Opmerkingen van de heer Bart Caron)*

Dat is zo. Er wordt dikwijls gekeken naar het Vlaams Belang, maar het Vlaams Belang staat daar absoluut niet achter.

Ten derde, daarstraks werd hier verwezen naar het luiden van de alarmbel door cultuurhuizen hier, in verband met de 'besparingswoede' in Nederland. De KVS, NTGent en noem maar op: in hun plaats zou ik toch een klein beetje bescheiden blijven in dat soort dingen. Ze eten immers zelf uit de hand van de overheid, ze gaan hun boekje al heel ver te buiten door als artistiek of zakelijk leider grote columns te schrijven in de kranten over hoe het eigenlijk moet gaan in de culturele en de politieke wereld. Voor mij kan en mag dat allemaal, maar ze mogen toch een klein beetje bescheidenheid aan de dag leggen en beseffen uit wiens hand ze eten. Ze zouden beter niet tegen de schenen schoppen van degenen die subsidiëren. Ze mogen vooral niet, want dat gaat een klein beetje te ver, met een beschuldigend vingertje wijzen naar een autonoom land als Nederland, alhoewel ik betreur wat daar gebeurt, maar goed, het gebeurt aldaar.

De heer Bart Caron: Minister, het is niet alleen Nederland, ook Groot-Brittannië zit in dezelfde maalstroom. Ik meen dat dit ook met politieke keuzes te maken heeft en ik ben dan ook blij van de collega's te mogen horen dat er in Vlaanderen geen enkele partij is die dat soort draconische besparingsmaatregelen zou nemen. Ik wil evenwel voorzichtig zijn met dergelijke uitspraken. In vergelijking met het harde kader van onze buurlanden, gaan we er hier in Vlaanderen nog op een goede manier mee om. Ik hoop dat het zo blijft.

Het gaat over een besparing van 200 miljoen euro van de 900 miljoen euro. Wat jammer is in Nederland, is dat het niet in eerste instantie de grote huizen zijn die zullen lijden onder de besparing. U kent het systeem van basisinfrastructuur wellicht wel. Op dergelijke instellingen wordt weinig bespaard, meestal gaat het maar over 5 procent voor de grote musea, gezelschappen en orkesten – er worden wel een paar orkesten afgeschaft overigens. Het zal in die zin misschien nog redelijk meevallen voor ons omdat veel partnerschappen tussen Vlaamse huizen en Nederlandse veeleer met deze beschermde instellingen bestaan.

Ik hoorde Ivo Van Hove op de radio tijdens de dag van Klara en Radio 4. Het was de dag na onze hoorzitting over de Vlaams-Nederlandse samenwerking. Het programma heette 'De 17 provinciën'. Ivo Van Hove zei dat, hoe pervers het misschien ook is, net het feit dat Nederland zal moeten inleveren, gezelschappen van hier en daar er misschien toe zal aanzetten om de krachten nog meer te bundelen en om beter samen te werken dan ooit tevoren. Hoe pervers het ook is, want dat is het natuurlijk, het kan toch een interessante dynamiek opleveren.

Ik hoop uit de grond van mijn hart, minister en collega's, dat er inderdaad geen enkele partij in Vlaanderen ooit dit soort afbraakmaatregelen zal willen nemen, want dat is het, huizen en organisaties worden hierdoor echt tot op de grond afgebroken. Ik hoop dat we daarvan gespaard blijven.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

– *De heer Philippe De Coene, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

Minister Joke Schauvliege: Dames en heren, de gevolgen van de besparingen in Nederland zijn de voorbije weken uitvoerig aan bod gekomen in de Vlaamse media.

Mijnheer Caron, ik wil graag even beginnen met uw laatste opmerking. Ik denk inderdaad dat er bij ons absoluut geen draagvlak is om zoiets te doen, integendeel. Het is ook eigenaardig dat we nu plotseling moeten horen dat we het in Vlaanderen beter hebben verdedigd en

aangepakt waardoor we er veel beter vanaf komen dan in Nederland. Het is goed om dat te horen. Het is ook eigenaardig dat we merken dat er in Nederland wordt geroepen om de kaasschaaf, terwijl men bij ons zo tegen de kaasschaaf was.

We kunnen niet vergelijken, de bedragen zijn ook helemaal anders. Bij ons gaat het om 2,5 procent, daar om 30 procent. Iemand die zou vrezen dat dit ook hier gaat gebeuren, vreest dit totaal onterecht. Geen enkele partij heeft ook maar de bedoeling of intentie om zoiets te doen.

De vraag gaat over de gevolgen voor Vlaanderen. We hebben een paar Vlaamse cultuurhuizen, in het bijzonder het NTGent en het Toneelhuis, die heel sterk aanwezig zijn op de Nederlandse podia. Ze toeren ook heel veel in Nederland en hebben een sterke traditie inzake coproducties. In deze huizen spelen ook gemengde Vlaams-Nederlandse ensembles. Het is een belangrijke kruisbestuiving doordat Vlamingen en Nederlanders in eenzelfde taalgebied opereren. Door de bezuinigingen worden de Nederlandse podia wellicht gedwongen minder of anders te programmeren.

We kunnen vermoeden dat dit inderdaad een impact zal hebben op de inkomsten van de betrokken ensembles, maar we kunnen niet voorspellen hoeveel dat precies zal zijn. Dat is niet gemakkelijk in te schatten.

Staat de Belgisch-Nederlandse samenwerking daardoor onder druk? Ik denk het niet. De ad-hocsamenwerking misschien wel. Van de culturele vormen van samenwerking met Nederland hebben we altijd een kater. De verschillende actoren hebben elk een specifieke financiering. Voor de Nederlandse Taalunie bijvoorbeeld zal er een besparing zijn van 5 procent in 2012. Dat is wederzijds afgesproken. Het is niet zo dat Nederland een eenzijdige beslissing heeft genomen zonder overleg. Wij konden zelf geen kaasschaaf toepassen op de Taalunie. Dat was een beetje vervelend, maar we zaten vast aan een akkoord met Nederland. Daarom komt het nog goed uit dat we de kaasschaaf kunnen toepassen en dat Nederland ook een stukje afrooft. Het komt overeen met wat we in Vlaanderen hebben gedaan.

Voor andere vormen van samenwerking als de Buren verandert er voorlopig niets. Er zijn ook geen signalen. Voor de Brakke Grond zullen de bezuinigingen vooral indirecte gevolgen hebben, omdat de wijzigingen in het kunsten- en cultuurlandschap ongetwijfeld een invloed zullen hebben op samenwerkingsverbanden en op de programmatie.

Ik merk dat veel culturele spelers in Nederland beseffen dat er verder moet worden gewerkt en dat creativiteit aan de dag moet worden gelegd om het verschil te maken. Er zijn opportuniteiten om daarmee om te gaan in Vlaanderen en in Nederland. De Nederlandse nood om samen te werken zal nog groter zijn. Misschien zullen we nog meer gezamenlijke projecten kunnen uitwerken, om de meerwaarde te benadrukken van betrokkenheid over de landsgrenzen heen. De herijking van de werkrelatie met Nederland en de Vlaamse presentie in Nederland die ik op dit ogenblik uitwerk, zal zich hierdoor geïnspireerd weten en zal dat proberen als kracht te gebruiken.

Wat zal ik ondernemen om hieraan tegemoet te komen? Nederland is autonoom en kan zijn eigen beleid voeren. Het is nu onmogelijk een scherp beeld te hebben van de mogelijke effecten in Vlaanderen. Veel maatregelen zijn nog niet van kracht. Een eerste effectmeting is pas mogelijk vanaf 2013.

Ik heb geregeld contact met mijn collega uit Nederland. Ik heb geschetst hoe wij het heel beperkt hebben aangepakt met twee keer 2,5 procent. Zij gaan voor 30 procent. Ik heb ook gewezen op de grote bedragen en de zware beslissingen die zijn genomen. We kunnen ons niet mengen met wat in Nederland gebeurt. We kunnen daarover praten en onze bezorgdheid uiten, maar meer dan dat kunnen we niet doen. Het is goed dat er spontaan reacties komen vanuit het veld.

We moeten proberen om vooral de opportuniteiten te zien, hoewel dit heel slecht nieuws is voor de culturele wereld. We moeten verder werken en ons verzetten tegen stemmen die eventueel zouden opgaan om in Vlaanderen hetzelfde te doen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: We kunnen uiteraard weinig doen aan de maatregelen van de Nederlandse overheid. Het is een autonome beslissing. Ik had het over de gevolgen op de Nederlandse cultuurhuizen en de coproducties die vandaag bezig zijn. Die zullen onder druk komen. We mogen inderdaad niet blind zijn voor de opportuniteiten. Misschien moeten we een impactstudie hebben om uit te zoeken waar die zitten.

Als blijkt dat een Vlaams cultuurhuis bepaalde producties zal moeten schrappen door die besparingen, dan zou het goed zijn dat de Vlaamse overheid een duidelijk signaal geeft. Dan moeten we wel weten wat die impact is. Ik durf te suggereren om aan de Brakke Grond of andere instellingen te vragen om zo'n impactstudie te maken over de bedreigingen en de opportuniteiten.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Het klopt dat Vlaanderen niet zo hard gaat als Nederland, en daar ben ik blij om, al zijn er hier en daar kwalijke kwetsuren. Maar goed, het is wat het is.

We hadden hier een hoorzitting over de Vlaams-Nederlandse samenwerking. Blijkbaar komt er een tweede aan. Graag zou ik kamerbreed de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland naar voren schuiven als heel belangrijk. We gaan ons niet moeien met het Nederlandse cultuurbeleid, dat is soeverein. Als we die samenwerking nog eens in de verf willen zetten, moeten we dat doen. Het is ook een vorm van solidariteit, zo voel ik het aan. Toen we met de commissie in het Gemeentemuseum in Den Haag met Nederlandse cultuurmakers aan tafel zaten, voelden we dat ook. We hoorden hun schreeuw om onze steun, al is die moreel.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Als er besparingen zijn die betrekking hebben op overeenkomsten die voortspruiten uit een verdrag, dan is dat met wederzijdse toestemming gebeurd. Hier is dat heel belangrijk.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mocht daar twijfel of onduidelijkheid over bestaan, het is de bedoeling om te blijven inzetten op een samenwerking met Nederland. Daarom brengen we alles in kaart. Nederland zal een prioritaire partner blijven binnen het internationale cultuurbeleid. Het signaal dat ik altijd geef in contacten met mijn Nederlandse collega, is dat we daar heel veel waarde aan hechten en dat we daar verder op inzetten.

Voor de Nederlandse Taalunie was het niet evident om het tot die 5 procent te beperken. Daar hebben we echt aan gehouden, we hebben gezegd dat het voor ons niet meer kan zijn dan dat. We vinden het belangrijk dat we via de taal blijven samenwerken. Als het alleen van Nederland had afgehangen, dan zouden ze daar grotere bedragen op hebben toegepast. Dit bewijst dat we het duidelijke signaal hebben gegeven dat we daar verder mee willen gaan.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: De goodwill van de Nederlandse minister van Cultuur om die afspraken na te komen, was er zeker. Dat hebben we ook vastgesteld tijdens de vergadering van de Interparlementaire Commissie van de Taalunie vorige week. Minister Schauvliege was daar ook aanwezig. De Taalunie kan leven met die 5 procent. Het blijft binnen de perken. Het belang van culturele samenwerking en afspraken blijven we wel benadrukken.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, ik blijf wat op mijn honger zitten met mijn vraag over de impactstudie. Waar zitten de opportuniteiten en bedreigingen voor onze Vlaamse huizen?

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mevrouw Idrissi, ik voel mij niet geroepen om daar een studie aan te wijden of dat allemaal te laten doorlichten. Als er zich in de praktijk problemen voordoen, ben ik ervan overtuigd dat die signalen voldoende tot bij ons komen. We zitten heel binnenkort trouwens ook met de aanvragen voor de nieuwe ronde van het Kunstendecreet, waar een aantal effecten in kaart zullen worden gebracht. Die zullen ook duidelijk zijn in de indieningen. Op dat moment moeten we daar dan ook rekening mee houden.

Hetzelfde geldt voor De Brakke Grond. Ik ben het ermee eens dat we moeten weten wat de effecten zijn, maar onze relatie met De Brakke Grond is in die zin goed dat dat wel spontaan tot bij ons zal komen. Ik wil daar ook wel naar vragen, maar ik denk niet dat het een bijzondere meerwaarde zou bieden om er speciaal een studie aan wijden. Ik stop onze energie liever in het zoeken naar alternatieven en oplossingen dan daar nog eens een studie aan te wijden.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Yamila Idrissi tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over het vertrek van de collectie-Daled naar het MoMA in New York
- 2513 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Paul Delva tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de aankoop van de waardevolle kunstcollectie van Daled door het MoMA in New York
- 2515 (2010-2011)

Vraag om uitleg van de heer Bart Caron tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de collectie van Herman Daled
- 2560 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, minister, collega's, wij hebben afgelopen week via de media moeten vernemen dat de collectie-Daled, een zeer interessante privécollectie, verworven is door het Museum of Modern Art (MoMA) in New York. De collectie van Herman en Nicole Daled geldt internationaal als een toonaangevende collectie. Het MoMA heeft het dan ook over "een van de belangrijkste aanwinsten in zijn geschiedenis". Het gaat in totaal om 223 werken, waaronder een zestigtal werken van onze landgenoot Marcel Broodthaers.

Naast de kunstwerken verwerft het MoMA ook het archief van de verzamelaars, met talrijke foto's en brieven die inzicht bieden in de historische context waarin de collectie tot stand kwam. Kortom, een schat aan informatie en een bron voor uitgebreid wetenschappelijk onderzoek verdwijnen naar het buitenland. Vlaanderen verliest een schat aan kunst en bronnenmateriaal voor toekomstig wetenschappelijk onderzoek. Deze topwerken uit de Europese en Amerikaanse kunst van de jaren zestig en zeventig zijn vanaf nu enkel nog gedeeltelijk in New York te bezichtigen.

Minister, was u op de hoogte van een mogelijke verkoop van de collectie-Daled? Hebt u stappen ondernomen om de collectie in Vlaanderen te houden? Zo ja, welke? Wat zouden de mogelijkheden geweest kunnen zijn om de collectie hier te houden? Hoe zult u in de

toekomst pogen te vermijden dat zulke waardevolle collecties voorgoed naar het buitenland verhuizen?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, mijn vraag sluit grotendeels aan bij die van mevrouw Idrissi. Ik wil nog eens beklemtonen dat het echt een heel waardevolle collectie betreft, niet alleen de collectie zelf, maar ook het archief. Bovendien hebben Herman en Nicole Daled baanbrekend werk verricht voor kunstenaars die in de jaren zestig en zeventig ook in België met hedendaagse en conceptuele kunst bezig waren. De namen zijn misschien niet zo bekend bij de publieke opinie, maar de rol van Herman en Nicole Daled ter zake kan toch moeilijk overschat worden.

De topcollectie verlaat nu dus ons land. Wat mij in dat verband trof, was dat Herman Daled in De Morgen stelde dat er geen belangstelling was van Belgische musea voor de collectie. Dirk Snauwaert, directeur van het kunstencentrum WIELS in Brussel, zei in hetzelfde krantenartikel: “Het blijft een bittere vaststelling dat Belgische musea geen interesse hebben voor een dergelijke collectie. Het is een zeer hoogstaande verzameling, maar vaak gaat het niet eens om dure stukken, wel om mijlpalen in de conceptuele kunst.”

Die commentaren geven aan dat een aantal Belgische en Vlaamse musea wellicht benaderd zijn met de vraag om de collectie aan te kopen. Ik heb daar echter geen zekerheid over, en daarom wil ik het aan u vragen.

Minister, in hoeverre ervaart u het vertrek van deze collectie naar het MoMA in New York als een zwaar verlies voor het kunstpatrimonium in België? Was u op de hoogte van het feit dat deze zeer waardevolle collectie door de eigenaars op de markt zou worden gebracht? Werd de collectie te koop aangeboden aan de Vlaamse Gemeenschap? Ik meen begrepen te hebben dat dat tot nu toe niet het geval was. Werd, naar uw weten, de collectie te koop aangeboden aan een of meerdere musea in Vlaanderen? Als het antwoord op die laatste vraag ‘ja’ is, moeten we toch eens nadenken over hoe we in de toekomst met een dergelijk aanbod kunnen omgaan. Welke pogingen hebt u ondernomen om te onderzoeken of een aankoop van de collectie door de Vlaamse Gemeenschap mogelijk was?

Een belangrijke vraag voor de komende jaren, los van dit concrete dossier, is hoe we in Vlaanderen omgaan met de aankoop van belangrijke privékunstverzamelingen. Via welke kanalen proberen u, uw kabinet en uw administratie op de hoogte te blijven van belangrijke toekomstige transacties op de markt van de aan- en verkoop van privékunstverzamelingen? Welke antennes gebruikt u om na te gaan of de komende jaren nog zulke collecties te koop zullen worden aangeboden? En indien ze zouden worden aangeboden aan Vlaamse musea, hoe zult u dan proberen de zekerheid te verwerven dat u minstens op de hoogte bent van het feit dat die bepaalde collectie zou worden verkocht?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Minister, de collega's hebben al onderstreept hoe belangrijk de collectie van Herman Daled is. Ik wil nog opmerken dat het niet een exclusief Belgische of Vlaamse collectie is. Het is een heel internationaal georiënteerde collectie, die een staalkaart probeert te zijn van een deel van die hedendaagse kunst, of noem het een overgang tussen moderne en hedendaagse kunst.

Het echtpaar-Daled hanteerde bij de uitbouw van de collectie ook interessante uitgangspunten: koop alleen werken van levende kunstenaars, koop de werken niet op de kunstmarkt maar rechtstreeks van de kunstenaar, verkoop nooit werken door uit je collectie. Ze hebben hun collectie uit die periode dus ook in haar totaliteit aangeboden.

Vorige zomer is de collectie in het Haus der Kunst in München in haar totaliteit getoond. Ik weet van twee bezoekers daar dat er twee Vlaamse geïnteresseerden in München zijn geweest, namelijk Dirk Snauwaert van kunstencentrum WIELS en Joost Declercq, conservator

van het museum Dhondt-Dhaenens. Uiteraard kunnen of willen zij geen gelijkaardige museumcollectie verwerven, maar dat is wat ik daarover gehoord heb.

De collectie wordt nu binnengehaald door het MoMA. In een Amerikaanse krant lezen we daarover: “The Daled collection is among the most significant acquisitions in the museum’s history.” Dat is geen klein zinnetje voor het grootste museum van moderne kunst van de wereld. Als zij zeggen dat het een van de belangrijkste verwervingen uit de geschiedenis van het museum is, betekent dat wel wat.

Collega’s, laat ons misschien blij zijn dat we die collectie nu zullen kunnen bekijken. Tot nu toe konden we ze niet bekijken, omdat ze in privéhanden was. Nu komt ze in publieke handen. Ik weet het, het is ver roeien naar New York, maar ik ga ervan uit dat iedereen daar in zijn leven wel eens komt. Ik ben vaak blij dat privécollecties op die manier een publiek of semipubliek karakter krijgen en beschikbaar zijn voor de samenleving. En als de wereld een dorp is, is die collectie voor ons bereikbaar.

Aan de andere kant is het jammer dat de personen die ik daarnet vermeldde, de enige twee Vlaamse bezoekers waren. Het echtpaar-Daled betreurt dat zelf ook. Dat stond ook zo in de krant, en die mensen bevestigen dat.

Wat mij een beetje stoort, is dat onze eigen musea, zoals het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (S.M.A.K.), het Museum van Hedendaagse Kunst Antwerpen (MHKA) en het Musée des Arts Contemporains (MAC’s) en ook de federale musea blijkbaar nauwelijks of niet geïnteresseerd waren. Blijkbaar is het zo dat zij liever Magritte commercialiseren bij de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten in deze stad dan dat zij met hun eigen collectie uitpakken. Mevrouw Idrissi kan u daar nog veel meer over vertellen. Het typeert de mentale armoede bij het maken van de keuzes voor het verwerven van de collecties. Het gaat hier echt over een sleutelcollectie.

Minister, ik stel mijn vragen met enige terughoudendheid. Ik weet dat het niet eenvoudig is om iets te doen en dat ook het financiële aspect een rol speelt.

Wist u dat die collectie te koop was? Dat is namelijk niet vanzelfsprekend. Vaak verdwijnen collecties zonder dat de overheid daarvan op de hoogte is. Hebben u of uw kabinet signalen gekregen van Vlaamse of Belgische musea die geïnteresseerd waren om die collectie te verwerven? Zo ja, hoe hebt u daarop gereageerd?

Bevat de Daled-collectie werken uit de Topstukkenlijst? Ik vermoed van niet. Als die echter werken uit die lijst bevat, moet er een procedure worden gevolgd voor de export van die werken. Is de Topstukkenlijst up-to-date wat hedendaagse kunst betreft? Zijn alle kunststromingen uit de tweede helft van de 20e eeuw op de lijst vertegenwoordigd?

Er is slechts een deel van de collectie van de familie Daled verkocht. Hebt u er een idee van wat er met de collectie van na 1978 gebeurt? Ik heb ondertussen overigens vernomen dat er nog werken overgebleven zijn uit de tijdsperiode waar de verkochte werken van dateren. Staat of komt de collectie van na 1978 ook te koop?

Bestaat er ergens een inventaris van dergelijke waardevolle privécollecties? Vandaag loopt er in Dhondt-Dhaenens een tentoonstelling over de collectie van Tony Herbert. Dat is ook een van de meest smaakmakende collecties, waarvan er trouwens al delen verkocht zijn en gekocht door het Groeningemuseum van Brugge – dat overigens een Broodthaers-kabinet heeft. Ook het Groeningemuseum had trouwens delen van de collectie-Daled goed kunnen gebruiken om zijn eigen kunstkamer van Broodthaers te versterken. Bestaat er al zo’n inventaris? Zou het niet nuttig zijn om zo’n inventaris op te stellen of te versterken?

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Ik sluit mij aan bij de vragen om uitleg van de collega’s, vooral van de heer Delva. Minister, gebeurt er vanuit uw administratie een systematische opvolging en monitoring van wat er op de markt gebeurt, van wat er waar wordt aangeboden?

Dan zouden we kort op de bal kunnen spelen. Naast de collectie-Daled zijn er recent nog goede en slechte voorbeelden geweest voor ons patrimonium. Ik denk dan bijvoorbeeld aan twee werken van Théo van Rysselberghe. Vier of vijf jaar geleden liep er in Gent een prachtige tentoonstelling van Théo van Rysselberghe, met een nieuwe catalogus. Het positieve nieuws is dat de stad Gent recent voor het Museum voor Schone Kunsten van Gent bij Sotheby's in Londen 'De vallei van de Samber' heeft aangekocht voor een bedrag van 610.000 euro. Het waardevollere werk 'Le canal en Flandre par temps triste', dat voor 2,9 miljoen euro is verkocht bij Christie's, is helaas echter aan onze handen ontsnapt – voor zover we ze al hadden uitgestoken.

Minister, kan de markt systematisch worden opgevolgd? Ik weet dat het niet allemaal kan worden bijgehouden. Als we echter een aantal grote veilinghuizen in de gaten houden, kunnen we 80 tot 90 procent van de vette vissen zien passeren.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, ik heb het vertrek van de collectie op dezelfde manier vernomen als jullie. We waren daar op voorhand absoluut niet van op de hoogte. We hebben ook navraag gedaan. Daaruit bleek dat de verzamelaar het voorbije jaar geen contact heeft opgenomen met een museum van de Vlaamse overheid of met de Vlaamse overheid over de mogelijke verwerving van een deel of het geheel van de collectie.

Noch de verzamelaar, noch de musea contacteerden mij over de geplande verkoop van de collectie. Het was voor mij dan ook onmogelijk om stappen te ondernemen om die collectie hier te houden of eventueel een publieke bestemming te geven. Het is het recht van elke verzamelaar om zelf te beslissen over de bestemming van zijn collectie. Indien een verzamelaar overweegt om zijn collectie in ons land te houden, dan ben ik steeds bereid om met die verzamelaar en de desbetreffende erfgoedinstellingen naar mogelijke oplossingen te zoeken. Maar, zoals ik al zei, kreeg ik in dit geval geen enkele vraag, melding of signaal vooraf.

Bevat de collectie-Daled werken uit de Topstukkenlijst? Neen. Het betreft hier een collectie van een verzamelaar die gedomicilieerd is in het Brusselse Gewest. Het Topstukkendecreet is in Brussel enkel van toepassing als het gaat om cultuurgooederen die zich in een instelling bevinden die wegens haar activiteiten wordt beschouwd als uitsluitend behorend tot de Vlaamse Gemeenschap.

Er werden tot nu toe geen hedendaagse kunstwerken opgenomen in de Topstukkenlijst. De reden is dat we ten aanzien van deze werken nog onvoldoende afstand in de tijd hebben kunnen nemen om afgewogen keuzes te maken. Dat is het standpunt van de Topstukkenraad. Het lijkt mij evenwel een goed idee om de Topstukkenraad te vragen om dit standpunt te evalueren en te toetsen aan de praktijk. Zoals ik daarnet al zei in mijn antwoord op een vraag van de heer Delva, zijn we bezig met een evaluatie. Dat aspect moeten we zeker meenemen. Nu hanteert de Topstukkenraad 1950 als grens om een kunstwerk in aanmerking te nemen voor opname in de Topstukkenlijst.

In hoeverre is het een zwaar verlies? Het is jammer dat de collectie het land verlaat. Ik wil ook opmerken dat het MoMA internationaal een erg belangrijk museum is. Het is dus een uitgelezen plek om die uitgebreide collectie en documentatie te bewaren en te ontsluiten. Het is goed dat er van belangrijke Belgische kunstenaars representatief werk aanwezig zal zijn in dat vooraanstaand museum. Voor de internationale erkenning van oeuvres speelt dat uiteraard een erg belangrijke rol.

Ik zal proberen dat in de toekomst te vermijden. We moeten er ons van bewust zijn dat er een generatie van verzamelaars is die zich, gezien hun leeftijd, vragen stelt over de toekomst van hun collectie. Verzamelen is een zeer individueel verhaal. Ik kan mij dan ook inbeelden dat de uiteindelijke keuzes die verzamelaars maken ook zeer uiteenlopend kunnen zijn. Voor de verzamelaars die hun collectie samen willen houden en een publieke bestemming wensen te

geven, wil ik een loyale partner zijn die samen met hen op een eerlijke en vertrouwelijke manier naar oplossingen zoekt.

Er bestaat geen inventaris van privécollecties. De museumdirecteurs in België hebben wel allen hun eigen netwerk en contacten met die privéverzamelaars. Ik ga ervan uit dat de musea ook mij contacteren indien zij menen dat het wenselijk is dat de Vlaamse overheid tot de aankoop van een dergelijke collectie overgaat. Ik geloof niet dat een inventarisatie daarbij nuttig kan zijn, tenzij die in volle openheid door de privéverzamelaar wordt opgesteld. Het is veeleer van belang om te werken aan een goede vertrouwensrelatie met die privéverzamelaars en museumdirecteurs.

Ik heb al een aantal belangrijke gesprekken gehad met een aantal private verzamelaars. Ik ken van sommige dus de vragen en verzuchtingen om daar een beter kader te hebben. Die contacten verlopen goed. Als we echter geen signaal krijgen dat iets te koop wordt aangeboden, kunnen wij daar spijtig genoeg niet op anticiperen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Minister, dank u voor uw uitgebreide antwoord. Wat u zegt, is juist: het MoMA is niet de minste instelling. Maar het is wel jammer dat je Marcel Broodthaers vandaag niet meer in Brussel kunt gaan bekijken. Wel in Brugge, maar in Brussel is er nergens nog een Broodthaers te zien. Daarvoor moet je nu naar New York.

U zegt dat u een loyale partner zult zijn in het zoeken naar oplossingen en dat het belangrijk is om een vertrouwensrelatie te hebben. U bouwt een netwerk op. Dat gaat om gevoelens. Maar het is ook belangrijk om een denkkader te hebben. Hoe ga je om met topcollecties of privécollecties in Vlaanderen? Wat zijn daarvoor de uitgangspunten en de principes? Wat zijn de mogelijkheden op juridisch of fiscaal vlak? Wat zijn de mogelijkheden voor een depot? Wat zijn daar de krachtlijnen voor? Wij moeten in Vlaanderen werken aan een denkkader: hoe houden we de interessante privécollecties, die dat wensen, hier? Welke antwoorden kan de Vlaamse overheid daar aanreiken?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, dank u voor uw antwoord. Indien het inderdaad zo is dat er geen enkele vraag, geen enkel signaal is geweest noch naar de Vlaamse overheid zelf noch naar een Vlaams museum, spreekt het voor zich dat het onmogelijk was om te voorzien wat er is gebeurd.

Minister, als er in de toekomst nog privécollecties of een aantal mooie werken te koop zouden worden aangeboden, dan zegt u: “Ik ga ervan uit dat musea mij zullen contacteren indien zij vinden dat een bepaalde collectie moet worden aangekocht.” Maar als het over door de overheid gesubsidieerde musea of instellingen of instanties gaat, vind ik dat we stringenter zouden moeten optreden. Het zou echt een regel moeten zijn, dat indien zij zulke dingen horen waaien of indien zij worden aangesproken, dat zij op de gepaste manier en snel contact met uw kabinet zouden moeten opnemen. Wij zouden iets sturender mogen optreden vanaf het ogenblik dat het gaat over instellingen die door Vlaanderen worden gesubsidieerd. Anders bouwen we weinig garanties in dat dit niet opnieuw gebeurt. Zou het niet nuttig zijn om eens te reflecteren over hoe we tot een relatie kunnen komen met de gesubsidieerde instellingen of musea, opdat zij ons tenminste contacteren als zij horen dat een bepaalde privécollectie, die interessant zou kunnen zijn, te koop wordt aangeboden?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: De heer Delva heeft gelijk. Minister, een inventaris is op zich geen wondermiddel. Het netwerk van de conservators heeft hier niet gewerkt. Er zijn blijkbaar wel mensen op de hoogte, maar er is onvoldoende doorstroming of vertrouwen of wat dan ook. Er is duidelijk iets aan de hand.

Er zijn twee circuits. In de veilinghuizen kun je min of meer monitoren wat er interessant is en wat niet. Als het een sleutelwerk is voor de Vlaamse collecties, kun je daarop inspelen. Dat heeft de Vriendenkring van het Museum voor Schone Kunsten in Gent gedaan. En dan zijn er de privécollecties. Ik heb ook al, in een stedelijke context, privécollecties zien verdwijnen. Ik heb daar geen wonderoplossing voor. Maar het is wel significant dat dit soort dingen gebeurt zonder dat de Vlaamse overheid daar op de een of andere manier, zelfs al is het met een twijndraadje, mee verbonden is. Dat zou ons allemaal een beetje moeten alarmeren.

Ik hoed er mij voor iemand met de vinger te wijzen, maar het is een significant signaal. Ik betreur dat. We moeten proberen daar actiever mee om te gaan. Dan is het de vraag hoe we dat ding zullen betalen, maar dat is een andere vraag. U hebt wat middelen bijgetankt in uw Topstukkenfonds. Men weet nooit met welke tijdelijke maatregelen en bij welke bijzondere gelegenheden dergelijke dingen kunnen worden opgelost.

Voorzitter, er zou in dit Vlaams Parlement een commissie kunnen nadenken, bijvoorbeeld door middel van een hoorzitting, over hoe de overheid omgaat met privécollecties. Het moet niet gaan over deze case. Deze case is wat ze is. We moeten onderzoeken of daaruit geen gedragslijn te puren valt en of er geen interessante netwerken bestaan om daar iets aan te doen, zodat die collecties, als het kan, bij ons kunnen blijven.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Voorzitter, ik weet niet hoe het allemaal praktisch geregeld is. Elk museum heeft zijn eigen werking. Een van de elementen daarin is wetenschappelijk onderzoek. Dat houdt in dat men de kunstenaars van wie men werken heeft verder bestudeert. Zo komt men automatisch terecht bij andere werken en bij de lokalisatie van die werken. Het zou goed zijn indien men systematisch en uniform die gegevens tracht te verzamelen en te inventariseren. Dat kan misschien naar aanleiding van het jaarverslag dat elke zichzelf respecterende instelling maakt op een eenvoudig patroon dat door de Vlaamse overheid wordt aangereikt. Ik gooi dit idee hier maar in het midden.

Ik sluit mij overigens aan bij wat de heren Caron en Delva hierover hebben gezegd. Het zou nuttig zijn om dit verder te onderzoeken. Eerst op administratief niveau en dan, als er voldoende prospectie is verricht en inventarisatie is gemaakt van hoe men het nu links en rechts doet, moeten we eens nagaan hoe we daar een eenvormig Vlaams systeem kunnen ontwikkelen. Want ik denk wel dat men dat hier en daar doet, het zou mij verrassen indien dat niet het geval zou zijn.

De heer Philippe De Coene: Ik ga even in op de suggestie van de heren Caron, Dehandschutter en nog anderen: ik ben bereid om de commissieagenda open te stellen, samen met u, om deze kwestie aan te pakken.

Maar ik denk ook dat we onszelf niets moeten wijsmaken. Ik heb het gevoel dat iedereen ‘au dépourvu’ was genomen. Ik herinner mij dat er in een belangrijke Vlaamse krant een serie verscheen over privécollectioneers. Het leuke aan die serie is dat je veel dingen weet, maar vooral dat je veel dingen niet weet omdat een aantal privécollectioneers niet zullen doen wat door sommigen hier in een vorig debat werd gesuggereerd: “Zou je niet kunnen aankondigen dat je geïnteresseerd bent in een kunstwerk?”

De privémarkt kennende, is dat het toonvoorbeeld van met de fanfare op jacht gaan in het bos. Op het moment dat je zegt dat je geïnteresseerd bent, stel je je als potentieel koper bijzonder kwetsbaar op. Ik heb ook gemerkt dat er in de collectie in kwestie een bewuste keuze is gemaakt. De historiek van de collectie en de wijze waarop ze is opgebouwd wijzen erop, samen met de twee bezoekers die er zijn geweest, dat er waarschijnlijk maar zeer latente belangstelling was om het ding, als ik het zo mag zeggen, binnen onze geografische culturele grenzen te houden.

Ik wil nog wijzen op een merkwaardige paradox. Vergeef mij de plebejische vergelijking met voetbal. Voetballers stijgen in waarde in de mate dat ze internationaal gegeerd zijn. Je kunt dus de ambitie hebben om alles intra muros te houden, maar het zou kunnen dat dit blijk geeft van weinig objectieve uitstraling. In de mate dat een kunstenaar en zijn werken internationaal hoge ogen gooien, zijn ze meer gegeerd, waardoor ze natuurlijk veel meer waard zijn. Dat bedoel ik niet alleen in de pecuniaire betekenis van het woord.

Ik ben alleszins bereid om dat debat te voeren, maar het zal geen sinecure zijn. Als we het willen voeren, moeten we spreken met de betrokkenen. Ik wil wel een poging doen om de artsen en specialisten en chirurgen die verzamelen, of de mensen die in vastgoed handelen, de Vanhaerentsen van deze wereld, uit te nodigen, in de ijdele hoop dat ze willen komen en willen zeggen over hoeveel middelen ze de komende jaren beschikken en waarvoor.

Ik ben niet zeker dat we de antwoorden zullen krijgen. Het begint natuurlijk bij hen. Zij moeten al dan niet gemotiveerd zijn om bepaalde keuzes te maken over de bestemming van de werken. Ik heb heel aandachtig geluisterd. Ik had me ook een beetje verdiept in deze zaak. Ik wil ingaan op het voorstel, maar laten we dan proberen om onszelf geen rad voor de ogen te draaien. We moeten er dan voor zorgen dat we de juiste mensen uitnodigen om echt te weten wat er omgaat.

Om de werking van onze commissie zo interessant mogelijk te maken, moeten we natuurlijk zelf vermijden dat we de indruk wekken dat we in de toekomst achter bepaalde feiten zullen aanhollen. Als ik in mijn netwerk in West-Vlaanderen kijk, val ik soms omver. Van bepaalde dingen wist ik echt niet dat ze bij de mensen thuis stonden. Ik weet niet of die mensen er altijd behoefte aan hebben om met de minister, deze of een opvolger, te bellen om dit te melden.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Voorzitter, het is belangrijk om vanuit de overheid zelf een kader aan te reiken op een zo objectief mogelijke manier. Een aantal dingen kunnen we absoluut niet doen, maar een aantal aanzetten kunnen we wel al geven binnen een bepaald denkkader of een bepaalde visie. Het zou goed zijn indien dat er zou komen vanuit de Vlaamse overheid en we er dan een hoorzitting aan wijden, want dan hebben we iets heel concreets om over te discussiëren, zo niet wordt het een discussie die alle richtingen uitgaat, maar waarbij we geen stap vooruit zetten. Het lijkt me een goed idee om een hoorzitting te hebben, maar het zou nog beter zijn indien we daarvoor al een denkkader hebben of toch al een eerste aanzet daartoe.

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Minister, ik denk niet dat we de rol en de positie van de overheid in dezen mogen overschatten. Ik sluit me in die zin dus wat aan bij wat de heer De Coene zei. Er zullen waarschijnlijk altijd belangrijke collecties en werken verkocht worden zonder dat de overheid daar iets van af weet. Collectioneurs staan inderdaad ver van een overheid, de overheid maakt geen deel uit van hun initiële referentiekader.

Wat ik heb gezegd, is dat indien een van ons te weten zou komen dat er een collectie of een bepaald werk wordt verkocht, we bijna de verplichting hebben om dat minstens te melden aan de minister of het kabinet. Ik blijf daarvan overtuigd, maar dat gaat dan over een beperkt aantal werken, zeker niet over alle mogelijke transacties.

Wat ik niet heb gezegd, is dat als de overheid het dan weet, het kabinet, de minister en zo meer, we dan te allen prijze de kunstwerken of collecties in ons eigen land of in Vlaanderen moeten houden. Wel kunnen we dan minstens met kennis van zaken oordelen, op basis van gekende feiten, van werken en van bedragen, wat er moet worden gedaan.

De heer Philippe De Coene: Het waren maar een paar observaties van mij om, indien ingaande op de vraag van een aantal collega's, ervoor te zorgen dat we voor onszelf zo

weinig mogelijk aan 'trial and error' zouden doen naar aanleiding van de hoorzitting. U hoort mij niet zeggen dat we onszelf moeten ontmoedigen om goede kunst in Vlaanderen te houden, dat bedoel ik niet.

Ik heb ook de artikelenreeks gelezen, ze verscheen nog niet zo lang geleden. Er werden mensen genoemd die naar de tentoonstelling 'Less is more' zijn geweest. Het zijn mensen met een enorm netwerk. Ze hebben voelsprietten in die wereld. Tegelijkertijd hebben ze ook banden met de officiële culturele wereld en met de collectioneur, maar toch is dit allemaal niet aan de oppervlakte gekomen.

Mijn excuses dat ik met een heel onedele koopwaar, namelijk voetballers, heb vergeleken, maar ja, hoe doe je occasions op de markt? Sommigen hebben alle baat bij een bekendmaking, anderen vooral niet.

De heer Bart Caron: Mijnheer De Coene, we hoeven niet over alles te gaan. We moeten ook niet dromen en naïef zijn, maar we kunnen wel iets doen. Wat is er nu aan de hand? Het gaat vooral over collecties van mensen die op een oudere leeftijd zoeken naar een samenhang in hun collectie en naar een oplossing. Eigenlijk willen ze de collectie ook aan de samenleving tonen. We moeten niet de ambitie hebben om het hele collectioneerswereldje te doorgronden en uit te pluizen, maar voor een aantal oudere, volledige collecties zouden we een aantal ideeën en voorstellen kunnen verzamelen. Als we naar die mensen luisteren, zullen we misschien merken dat we iets kunnen doen inzake depot, bewaren, ter beschikking stellen, uitleen, bruikleen, verzekeringen. Er zijn hier vandaag heel veel dingen genoemd, ook de meldingsplicht en successierechten. U ziet tot welk mooi lijstje met aanbevelingen we eventueel al zouden kunnen komen die zowel voor de overheid als voor die mensen en hun bekommernissen, adequaat zijn.

De heer Philippe De Coene: En nog veel triviale: hun budgetlijn. We zullen een wacht-budget moeten inschrijven, want anders lukt het niet. We klagen over dingen die plots weg zijn, en we vragen ons af waarom we er niets over wisten. Maar stel dat we wel op de hoogte zijn, maar dat we het niet kunnen betalen? Het is een collectieve verantwoordelijkheid.

De heer Bart Caron: Van twee dingen één. Wij zijn als parlement bevoegd voor het budget. En bovendien bestaan er specifieke technieken om budgetlijnen vrij te maken op het moment dat ze nodig zijn en niet vrij te maken als ze niet nodig zijn. We kunnen samenwerken met de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV).

Ik wou zeggen dat we eens moeten proberen om met deze commissie over onze normale regels en procedures heen te kijken – een denkoefening. Komt er niet veel uit, dan zal het ons toch al veel verrijken in de inzichten ten aanzien van het in privébezit verzamelen van hedendaagse kunst. Dat is interessant en misschien komen er wel aanbevelingen uit. Het is misschien net de opdracht van het parlement om het grensverleggende te ambiëren.

De voorzitter: Dat vind ik ook, absoluut. Ik vind het een nobele ambitie.

Ik kan misschien het volgende voorstellen in samenspraak met u allen. Ik stel voor dat de auteurs van de vragen om uitleg samen een inventaris opmaken voor onszelf zodat we daarna op basis van een dergelijk nuttig lijstje al dan niet de beslissing kunnen nemen om een hoorzitting te organiseren. We kunnen dat ook doen in samenspraak met het kabinet, want we hebben een collectieve verantwoordelijkheid. Ik stel voor dat we het goed aanpakken.

De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, ik heb me tot nu toe niet gemoeid in de thematiek van het Topstukkendecreet. Ik heb dat vorige legislatuur wel gedaan. Ik wil toch wijzen op één zaak, namelijk de complexiteit van heel deze thematiek. Vandaag staan er drie vragen om uitleg op agenda, over drie verschillende soorten thema's. De rol van de overheid wordt hier ook nog bij betrokken. Het is inderdaad zoals de heer Delva zegt, dat wie alles denkt te kunnen krijgen van die overheid, van een kale reis zal thuiskomen.

Ik denk aan de aankoop door de Vlaamse overheid tijdens de vorige legislatuur van het kleine schilderijtje van Adriaan Brouwer dat nu in het KMSKA hangt. Wat is daar niet allemaal bij komen kijken vooraleer het werd gedetecteerd, voor men zeker was van de authenticiteit, van de juiste prijs enzovoort? Het is een heel klein, prachtig werkje. Uiteraard is het geen modern werk, het is een zeventiende-eeuws schilderijtje. De rol van de overheid is beperkt, het is de markt die speelt. Niet dat ik daar zo'n groot voorstander van ben, maar we moeten rekening houden met die parameter. Al die opgesomde elementen zijn elementen die we niet in de hand hebben. We kunnen de vergelijking maken met voetbal, begrijpt u?

De heer Philippe De Coene: Neen, nu volg ik niet, maar het zal aan mij liggen.

De heer Erik Arckens: Wel, die voetballers zien we wel rondlopen, maar van de schilderijen weten we niet waar ze zijn.

De heer Philippe De Coene: Dat is juist. Daar gaat de vergelijking niet op. Bovendien, als ik goed ben geïnformeerd over de vandaag genoemde collectie, gaat het lang niet altijd over topstukken maar over een topcollectie, omwille van haar samenstelling en thematiek. Het gaat over conceptuele kunst, maar het gaat vooral over het concept van de verzameling, namelijk er is zeer gericht verzameld en het is de verzameling 'as such' die maakt dat ze zo boeiend is, maar de stukken afzonderlijk zijn dat niet altijd. Ik kijk naar de waardebeoordeling ervan. Mochten ze al in aanmerking komen – want het zijn stukken van de jaren zestig en zeventig – om deel uit te maken van een topstukkenbeoordeling, dan ben ik er niet zeker van of ze er allemaal zouden in geraken. De waarde zit ook in de keuze van het concept van verzamelen.

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik sluit me aan bij wat de heer Delva daarnet zei. Het is niet de bedoeling dat de overheid alles gaat opkopen. Dat kan niet. Het is wel belangrijk om daarvoor een denkkader te creëren. Daarmee bedoel ik eens oplijsten wat je wel kunt doen als zich iets voordoet. Dat is bijvoorbeeld een betere informatiedoorstroming. Dat betekent dat je daarover een denkkader gaat ontwikkelen. Ik zou het heel fijn vinden mochten we een eerste aanzet krijgen van de minister van wat we kunnen doen. Dat kan kort zijn. Dan kunnen we op basis daarvan een hoorzitting houden. Dan zal de tekst ook meer doorwrocht worden, want dan kun je naar aanleiding daarvan een discussie voeren. Anders gaan we een hoorzitting krijgen waarbij naar alle kanten wordt geschoten.

De voorzitter: Dat wil ik vermijden.

Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Het is een heel interessant debat. Het toont aan dat de wil er wel is, over de partijgrenzen heen, om een kader aan te bieden, maar dat oplossingen vinden niet zo evident is. Er zijn een aantal dingen die we wel kunnen doen en waar we ook al mee bezig zijn. In het begin van de vergadering hebben we gepraat over vrijstelling van successierechten. Dat is een van de tools die de overheid kan aanreiken om te zeggen dat het werk op die manier kan worden gevrijwaard van vertrek naar het buitenland.

Wat de heer Delva heeft gezegd, vind ik een goede suggestie. Ik stel voor dat we, naar aanleiding van wat hier is gebeurd, een rondschrijven sturen naar de musea die we subsidiëren en waar we ook iets te zeggen hebben. We kunnen zelfs een ruimer bericht sturen en zeggen: als u weet hebt van een privécollectie die op de markt zou komen of u ziet iets interessants, laat het ons dan weten of breng het naar een contactpersoon in de administratie Kunsten en Erfgoed zodat dat kan samenkomen en we kunnen zien hoe we ermee kunnen omgaan. Dat is een eerste belangrijke stap, namelijk dat onder de aandacht brengen.

Ik geloof heel erg in de successierechten. Als het parlement een initiatief neemt om het kader mee vorm te geven, zijn wij bereid om daar vanuit het kabinet en het agentschap aan mee te

werken. Als er een hoorzitting zou komen op vraag van deze commissie, is er een kader om dat op die basis te doen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opvolging van een motie aangaande het repertoiretheater - 2597 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Minister, voorzitter, collega's, vorige legislatuur, meer bepaald in oktober 2008, werd in het Vlaams Parlement een motie ingediend en kamerbreed goedgekeurd met betrekking tot publiektheater. Het was een motie van de heren Vermeulen en Delva en, als ik me niet vergis, mevrouw Hermans.

Er was een gelijkaardige motie van het Vlaams Belang, die als twee druppels water leek op de genoemde motie, maar die is niet goedgekeurd omdat er toen nog zoiets bestond als het inmiddels achterhaalde cordon sanitaire. Ondertussen zijn de zaken enigszins veranderd, maar de thematiek met betrekking tot het repertoiretheater blijft uiteraard.

De motie is er gekomen naar aanleiding van een interpellatie van spreker dezer woorden op 9 oktober 2008. Kort gezegd kwamen daarin volgende parameters aan bod: toegankelijkheid, laagdrempeligheid, participatiegedachte, zorg om het erfgoed, de canon zoals die in andere kunstdisciplines van toepassing is, zorg om het repertorium uiteraard, zonder te raken aan de artistieke programmatie en dergelijke meer. De interpellatie is er gekomen naar aanleiding van een manifest van zestig acteurs, waaronder Carry Goossens, met de vraag voor meer publiektheater en een meer vast inkomen voor Vlaamse acteurs.

U hebt het al door: er is een begripsverwarring. Dat is naderhand gedetecteerd in een aantal vaktijdschriften. Wat is repertoiretheater uiteindelijk? De enen spreken over repertoiretheater, de anderen over publiektheater. Jo Vermeulen heeft zich op een zeer constructieve wijze gemengd in het debat. Hij had het meer over het behouden van de canon. Oudere stukken mogen uiteraard in een moderner kleedje worden gebracht, maar er moet altijd iets herkenbaars zijn. Zo zag hij het repertoire. Men kan het ook anders invullen en repertoire meer beschouwen als meer publiekstoegankelijk theater. Het was eigenlijk een roep om meer podiumkunsten, om een lichtelijk andersoortig podiumkunstenlandschap, zonder te raken aan de artistieke programmatie.

De roep naar meer publieks- en repertoiretheater is ondertussen alleen maar verscherpt. Steeds meer leeft de idee dat een te groot deel van de programmatie in bijvoorbeeld stadstheaters van een andere orde is. Dat betekent niet dat het experiment niet waardevol en belangrijk kan zijn, maar daarnaast. Daarom mijn vraag, minister: in welke mate hebt u kennis genomen van de motie die tijdens de vorige legislatuur is goedgekeurd, kamerbreed, en stappen ondernomen voor meer 'repertoiretheater' in Vlaanderen, rekening houdend met wat is opgenomen in de motie zelf, daar waar u zelf kunt optreden en sturen, en zonder aan de artistieke vrijheid te raken?

De voorzitter: De heer Delva heeft het woord.

De heer Paul Delva: Ik sluit me aan bij de vraag van de heer Arckens. De heer Arckens heeft een zeer verdienstelijke en geslaagde didactische poging gedaan om uit te leggen wat de term repertoiretheater allemaal kan omvatten. Het feit dat het nogal wat deining heeft veroorzaakt in de vorige legislatuur, heeft onder andere te maken met het feit dat er meerdere interpretaties mogelijk waren van de term repertoiretheater.

Natuurlijk is het behoud van de canon bijzonder belangrijk, maar als we spreken over cultuurparticipatie en het laten participeren van zoveel mogelijk mensen aan culturele activiteiten en ook aan theateractiviteiten, dan is het debat over repertoiretheater vandaag even levendig als een paar jaar geleden. Ik ben samen met de heer Arckens benieuwd naar het antwoord van de minister.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, minister, collega's, mijn naam stond in de vorige legislatuur niet op de motie, niet omdat ik niet mocht tekenen, maar omdat ik niet wilde tekenen. Toen bestond er nog een cordon sanitaire, schijnt het.

Ik begrijp de bekommernis van de collega's, maar ik blijf zeggen wat ik toen ook gezegd heb. Als je het hebt over het repertoire in de betekenis van de canon, wordt er in Vlaanderen heel erg veel repertoiretheater gespeeld. Kijk eens naar wat het Toneelhuis of het NTGent brengt: Claus wordt gespeeld, Shakespeare wordt gespeeld, Ivo Van Hove speelt samen met het Toneelhuis nieuwe teksten van Tom Lanoye, gebaseerd op oude teksten van Tsjechov. Aan de lopende band wordt in dit land de canon gebracht, weliswaar op een eigentijdse manier.

Ik denk dat niemand van ons museumtheater wil, met kostuums die uit de 19e eeuw komen en vol mottenbollen zitten. Ik vind het eerlijk gezegd een beetje een foute discussie. Ik merk dat er veel repertoire wordt gespeeld en ik vind het heel belangrijk dat dat ook gebeurt.

Mijnheer Arckens, ik vind dat een overheid – en ik huldig het Thorbecke-principe – zich niet moet bemoeien met de artistieke invulling van het repertoiretheater.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Voorzitter, ik kan me eigenlijk aansluiten bij wat de heer Caron zegt.

Sinds die motie is er heel veel aandacht gegaan naar repertoiretheater. Als je de speellijsten bekijkt, dan klopt dat ook. Ik vind ook dat het Kunstendecreet een goed kader biedt om hieraan tegemoet te komen.

De beoordelingscommissie heeft uitdrukkelijk gezegd dat, met het oog op de nieuwe structurele ronde 2010-2012, ze het repertoire als een belangrijk aandachtspunt ziet en dat ze er rekening mee zal houden in haar adviezen. Ik citeer de theatercommissie hier letterlijk, omdat in het citaat ook de gehanteerde definitie van repertoire gegeven wordt: "Naast essentiële kerncriteria als noodzaak, vernieuwing, internationale uitstraling, sociaal-artistieke of kunsteducatieve praktijk werd ook de houding tot het 'repertoire' als een belangrijk criterium gehanteerd. Het begrip 'repertoire' kan gedefinieerd worden als een exquise canon van theaterteksten en theatervoorstellingen die door hun uitmuntende artistieke kwaliteit en universele thematiek als uitermate toegankelijke en intrigerende 'klassiekers' gelden binnen elke maatschappelijke en culturele context. Vanuit deze definitie stelde de theatercommissie vast dat het Vlaamse theaterlandschap ook op dit vlak uitermate rijk is. Elk betekenisvol Vlaams theatergezelschap genereert en cultiveert repertoire. Men ziet het belang in van repertoire en markeert dit niet alleen door op regelmatige tijdstippen hernemingen van als belangwekkend bestempelde creaties te plannen. Ook de publicatie van de eigen theaterteksten onderstreept deze aandacht voor repertoire. Bovendien worden theaterteksten uit het internationale repertoire veelvuldig én veelzijdig geënceneerd in het Vlaamse theaterlandschap."

Ik ben ervan overtuigd dat de motie de aandacht voor repertoire versterkt heeft en dat het voldoende aan bod komt. In de volgende structurele ronde zal de beoordelingscommissie, maar ook wij, daar rekening mee houden in de definitieve beslissing.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, ik wil eerst een kleine opmerking maken over wat de heer Caron zei. Hij is er weer in geslaagd om Thorbecke er bij te halen en hem verkeerd te citeren. Mijnheer Caron, ik zal zijn oeuvre eens meebrengen en dan kunt u zien wat hij eigenlijk precies geschreven heeft.

Ik heb ook duidelijk gezegd dat er een soort ambiguïteit heerst rond het begrip repertoiretheater. Wij zijn niet representatief voor wat onze culturele smaken betreft. Ik zal u een klein citaatje van de vorige minister van Cultuur geven. Hij heeft iets gezegd in verband met het repertoiretheater: “Stadstheaters vervullen op dat vlak een voorbeeldfunctie. Ze worden meer dan andere gezelschappen als van ons allemaal, van de overheden en van alle bewoners van de stad ervaren. Daarom moeten alle bevolkingsgroepen er zich thuis voelen. Het aantal bezoekers van sommige stadstheaters ligt gewoon te laag, veel te laag”. Bert Anciaux legt hier duidelijk een band tussen participatiegedachte en repertoire.

Als alle bevolkingsgroepen naar een theater moeten kunnen gaan – wat toch onze bezorgdheid is –, dan moet uiteraard wat u denigrerend museumtheater zou noemen, ook gespeeld worden. Er zijn mensen die dat graag zien. Dan mag u niet meteen van hieruit zeggen – en ik hoop dat u dat niet wil – dat dat niet kan.

Minister, ik zie dat u de bezorgdheid deelt. Ik kan dat alleen maar vaststellen en ik hoop dat u de zorg om meer repertoiretheater, waar dan ook, zult blijven ondersteunen tijdens deze legislatuur.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jean-Jacques De Gucht tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over de opname van werken uit de collectie van Dexia in de lijst van werken zoals bedoeld in het Topstukkendecreet - 2598 (2010-2011)

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Voorzitter, minister, collega's, de Dexiabankcollectie is met ruim 4500 werken de grootste privécollectie kunst in ons land. Er wordt vooral gefocust op Belgische werken van na 1960, maar ook voor de oude meesters is er plaats. De collectie kwam tot stand door het samenvoegen van de collecties van het vroegere Gemeentekrediet, BACOB en Paribas België.

Bepaalde werken van de collectie vallen nu reeds onder de bescherming van het zogenaamde Topstukkendecreet. Als voorbeeld kan verwezen worden naar 'De roof van de Sabijnse maagden' en 'De vrede tussen de Romeinen en de Sabijnen' van Rubens. Maar dit is geen algemeenheid. Een ander belangrijk werk, 'De dronkaards' van James Ensor, is dan weer niet opgenomen in de lijst, ook al kan het belang van het werk niet onderschat worden.

Van tijd tot tijd duiken verhalen op waarbij wordt gesteld dat Dexia een deel van zijn collectie van de hand zou willen doen. Heel recent nog suggereerde de Gentse professor Koen Schoors openlijk dat Dexia dit ook beter in de praktijk zou omzetten. De waarheid gebiedt wel om te zeggen dat Dexia in haar communicatie steeds volhoudt de collectie niet te willen verkopen.

Minister, hoe gaat u daarmee om? Hoeveel werken uit de collectie worden momenteel beschermd door het Topstukkendecreet? Over welke werken gaat het? Zijn er werken uit de collectie waarvan de Vlaamse Regering vindt dat die het best ook worden opgenomen of wordt wat de collectie an sich betreft dit als een afgewerkt dossier beschouwd? Maakt het feit dat Dexia een Franse groep is, met haar maatschappelijke zetel in het buitenland, een verschil voor de toepassing van het Topstukkendecreet?

De voorzitter: Mevrouw Idrissi heeft het woord.

Mevrouw Yamila Idrissi: Ik had het geluk recent de Dexiacollectie te kunnen bezichtigen in Brussel. Het klopt dat het een fantastische collectie is. Ik heb recent ook een opiniestuk geschreven. Het is bijzonder jammer dat veel van die kunstwerken niet toegankelijk zijn. Het zou interessant zijn om niet alleen bij Dexia, maar ook bij ING en andere banken die interessante kunstwerken hebben, te vragen naar de toegankelijkheid van die werken voor het publiek.

Ik heb ook gereageerd op Koen Schoors. Zijn idee was om die collectie te verkopen om het probleem dat Dexia heeft met Griekenland, op te lossen. Je gaat aan Griekenland toch ook niet vragen om de Akropolis te verkopen op het moment dat het land in een zware crisis zit. Ik vond dat een nonsensvoorstel.

Mijnheer De Gucht, ik denk dat het Topstukkendecreet hier niet op van toepassing is omdat een en ander in Brussel is gelegen.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Er zijn werken opgenomen, onder andere ‘De Sabijnse maagden’.

De voorzitter: De heer Dehandschutter heeft het woord.

De heer Lieven Dehandschutter: Minister, bent u het met mij eens dat het wenselijk zou zijn een dergelijke collectie idealiter voor een breed publiek beschikbaar te maken? Vindt u het ook aangewezen om die collectie zoveel mogelijk bijeen te houden? Kunt u als Vlaams minister van Cultuur initiatieven nemen om in overleg met de bank de visibiliteit van de collectie te verhogen? Zo ja, hebt u al initiatieven genomen of overwogen in die richting? Hebt u al contact gehad met uw collega van de Franse Gemeenschap? Hebt u weet van andere voorbeelden van particuliere collecties waar de overheid een rol heeft gespeeld om die bij het grote publiek een grotere bekendheid te geven?

De heer Jean-Jacques De Gucht: Minister, ik wil het u gemakkelijk maken en u wat informatie bezorgen. Er is lange tijd sprake van geweest om werken van het Museum voor Schone Kunsten, een federale instelling die een collectie heeft van vooral negentiende-eeuwse, maar ook van twintigste-eeuwse kunst, samen te voegen met de collectie van Dexia, en er iets mee te doen in het Dexia Art Center. Ik zeg niet dat dat de ideale oplossing is, ik vel er geen oordeel over.

In het Museum voor Schone Kunsten zouden verschillende werken, die niet aan het publiek worden getoond, een meerwaarde bieden aan het publiek, als ze samen met de Dexiacollectie worden tentoongesteld. Het zou interessant zijn om daarover in dialoog te gaan met uw collega van de Franse Gemeenschap, met wie u binnenkort een cultureel akkoord gaat afsluiten, en in overleg met de federale overheid te zoeken naar eventuele andere mogelijkheden.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Mijnheer De Gucht, op uw eerste vraag mag ik niet antwoorden, omdat het Topstukkendecreet uitdrukkelijk stelt dat er een geheimhoudingsplicht is. Dat staat zo in artikel 26. In artikel 7 van hetzelfde decreet wordt bepaald dat in geval van privébezit noch de eigenaars, bezitters of houders, noch de bewaarplaats van het stuk in kwestie kunnen worden bekendgemaakt. Ook de werken van Dexia zijn wel degelijk in privébezit. Die werken zijn ondergebracht in een collectie, en dat kunnen wij niet zomaar bekendmaken.

De Dexiacollectie bevat, naast de stukken die al in de Topstukkenlijst werden opgenomen, zeker nog andere interessante werken. Een opname ervan in de Topstukkenlijst kan overwogen worden. U weet hoe de procedure loopt, via de Topstukkenraad.

U vroeg ook of het feit dat Dexia een Franse groep is, met maatschappelijke zetel in Frankrijk, een verschil maakt voor de toepassing van het Topstukkendecreet. Het antwoord is

neen. In principe kunnen alle cultuurgooederen die zich binnen Vlaanderen bevinden en voldoen aan de criteria ‘zeldzaam’ en ‘onmisbaar’, in de Topstukkenlijst worden opgenomen. Ze moeten zich ‘binnen de Vlaamse Gemeenschap bevinden’, en daaronder verstaat het Topstukkendecreet, artikel 2, het volgende: “In het Nederlandse taalgebied of in instellingen gevestigd in het tweetalige gebied van Brussel-Hoofdstad, die wegens hun activiteiten moeten worden beschouwd uitsluitend te behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.” Er is dus een beoordelingsmarge, maar in de vorige vraag was dat niet het geval, waardoor die daar niet aan voldeden.

Wij menen wel dat het voldoende ontsloten is, mijnheer Dehandschutter. De werken zijn publiek ontsloten. De topwerken zijn tentoongesteld in het Pachecogebouw en kunnen bezocht worden. Elke maand is daar een andere thematentoonstelling. Er is ook een virtuele galerij, www.dexia-artgallery.be, waar heel wat werken bekeken kunnen worden. Er is ook een actief bruikleenbeleid. Het overgrote deel van de collectie wordt tentoongesteld in kantoren en zijn zo ook ontsloten voor klanten.

In de mate dat de samenhang van de collectie relevant is voor de stukken die er deel van uitmaken, is het natuurlijk wenselijk dat de collectie samen blijft. Dat is een afweging die de eigenaar zelf moet maken. Anderzijds mag dat volgens mij niet verhinderen dat Dexia een dynamisch collectiebeleid blijft voeren.

Het lijkt me wel billijk dat bij vervreemding van belangrijke werken uit de collectie een vorm van (voor)kooprecht wordt gegeven aan de federale overheid en/of de gemeenschappen. Dat is trouwens ook de filosofie die achter het Topstukkendecreet zit.

Door het initiatief om de collectie zowel in eigen ruimte als via bruikleen te tonen, kan ze door een breed publiek gezien worden. Eén keer per maand stelt Dexia een selectie van zijn sleutelwerken tentoon in de Dexia Galerij in Passage 44 in Brussel.

Ik kan er uiteraard eens over praten met mijn collega, maar dat lijkt me minder relevant, aangezien ik, op basis van de feiten waarover ik beschik, vind dat het eigenlijk wel meevalt qua publieke ontsluiting.

Er zijn inderdaad andere voorbeelden van privécollecties waar de overheid een rol heeft gespeeld. De collectie van Paul en Dora Janssen in het MAS is een heel bekend voorbeeld. Ook de aankoop van de privécollectie-Ghysels is een voorbeeld van een engagement van de overheid om deze collectie muziekinstrumenten als uniek geheel te behouden in Vlaanderen.

Er zijn dus wel goede voorbeelden en initiatieven, maar dan komen we terug bij de discussie van daarnet over hoe we dat verder aanpakken. We zijn aan een aantal instrumenten aan het werken, maar door een aantal goede voorbeelden te stellen, kun je ook al het vertrouwen van de privécollectiehouders in de overheid doen toenemen.

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Jean-Jacques De Gucht: Minister, wij hopen inderdaad dat u, in overleg, bekijkt wat er mogelijk is voor die collectie of verschillende werken binnen de collectie. Bij de andere collectie die we hier eerder besproken hebben, was het unieke karakter van de werken het feit dat de collectie aan elkaar hing. Dat is hier niet van toepassing. Hier gaat het meer over de unieke werken an sich.

Het is belangrijk dat u er, samen met de verschillende collega's en verschillende niveaus in dit land, voor zorgt dat die collectie, die een privécollectie is, maar niet in dezelfde mate als de andere, in onze handen kan blijven, of dat ten minste de grotere werken ervan niet verloren zouden gaan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■